

DIRVA

Nr. 98

Rugpiūtis-August 26, 1963

Cleveland, Ohio

"Liaudies Frontų" atgaivinimas

Prezidento Kennedy flirtas su sovietais ir Maskvos sutartis galutinai išleido Italijos ir Prancūzijos komunistus iš politinio ir moralinio "ghetto", į kurį jie buvo pakliuvę po kruvino Vengrijos sukilimo numalšinimo. - Cituodami popiežiaus encikliką ir Lippmanną, jie uoliai stato pamatus 1963 metų modelio "Liaudies Frontams", kurie turėtų jiems padėti įsigalėti tuose kraštuose.

Šių metų sausio mėn. Washingtone viešėjo tuo laiku buvęs Italijos ministeris pirmininkas ir vadinamo "atidarymo į kairę" architektas Amintore Fanfani. Per iškilmingus pietus prezidentas J. F. Kennedy, pagerbdamas savo svečią, tarp kitko pareiškė: "Jis stengiasi sudaryti savo krašteto kius politinius santykius, kurie galėtų būti pavyzdžiu kitiems Europos ir Lotynų Amerikos kraštams. Tai man primena vieną atsitikimą iš Abrahamo Lincolno gyvenimo. Jį išrinkus prezidentu, kažkas paklausė: 'Ką Jūs manote daryti su savo priešais, Mr. President?' Lincolnas atsakė: 'Aš esu pasiryžęs juos sunaikinti. Aš esu pasiryžęs juos paversti savo draugais'. Ministeris Pirmininkas tai daro Italijoje."

Reikia priminti, kad apertura a sinistra -- atidarymo į kairę -- politika pasireiškė bendradarbiavimu su kairiaisiais vad. Nenni socialistais, kurie oficialiai nepriklausė komunistams, tačiau praktiškai su jais bendradarbiavo lokalinėse įstaigose kaip pvz. miestų ir provincijų savivaldybių tarybose. Palaikydami Fanfani vyriausybę parlamente, Nenni socialistai net nereikalavo sau vietų ministerių kabinete, jie už tai prašė pakeitimų provincijose sienose, leidžiančių jiems jose pasiekti daugumą. Ta politika, kaip matome iš aukščiau minėtos

Vytautas Meškauskas

citatos, žavėjo ir Washingtoną ir Vatikaną, o per atėjusius rinkimus rinkikai padarė savo išvadas: jie išrinko daugiau komunistų ir jų sėbrų negu krikščionių demokratų! Rezultate komunistai reikalauja "atidarymą į kairę" taip atverti, kad ir jie galėtų įeiti į vyriausybę. Jie jau kalba apie liaudies fronto vyriausybę. Tą būklę aš jau paliečiau pereinam Dirvos numeryje, kalbėdamas apie popiežiaus Povilo VI politiką, kuris negalėtų jaustis nei laimingas nei patenkintas.

Washingtono ir Vatikano sutartinas pritarimas atidarymo į kairę eksperimentui komunistus išvadavo iš tos izoliacijos, politinio ir moralinio "ghetto", į kurį jie buvo pakliuvę Chruščiovui, kaip dabar aiškinama -- pagal kiniečių patarimą -- žiauriai numalšinus Vengrijos sukilimą.

Savaime aišku, kad europiečių politikams, matant JAV prezidento pastangas susitarti su Chruščiovu, turėjo kilti klausimas: o kodėl mes to negalime daryti pas save, jei to reikalauja mūsų interesai?

Komunistus sustiprino ir Vatikano laikysena. Kai pasirodė enciklika Pacem in Terris, Prancūzijos komunistų vadas Thorez

džingavo kompartijos CK posėdyje:

"Mes niekada neturime sumąžinti įvykusio pasikeitimo reikšmės... Vatikanas jau nesmerkia socializmo, kaip viso pikto įsikūnijimo... Katalikai gali dalyvauti su komunistais bendroje akcijoje. Niekas negali jiems prikišti dalyvavimą streikuose, laisvės gynimo organizacijose, prieš-fašistiniame fronte... Pagaliau, yra aišku, kad katalikų darbininkai gali teisėtai balsuoti už komunistus. Tai jau suprato daugelis Italijos katalikų darbininkų, tarnautojų ir valstiečių".

Pagal Maskvos įsakymą, Prancūzijos komunistai šoko organizuoti bendrus frontus ir akcijas. Taip, pvz., Bruselyje gegužės mėn. buvo suorganizuotos diskusijos apie Vokietijos problemos išsprendimą tariamai nepriklausomos grupės "Les Echanges Franco-Allemands" vardu, kur stengiasi pūsti pagal Maskvos nurodymus, buvo reikalaujama Rytų Vokietijos pripažinimo, o paskui visam pasauliui buvo skelbiama: daugelis amerikiečių asmenybių, kaip senatorius Fulbright ar žurnalistas Walter Lippmann parodė jomis (tomis diskusijomis) susidomėjimą, o JAV pilietis prof. Neal net aktyviai jose dalyvavo."

Čia reikia pastebėti, kad Lippmannas Europoje laikomas JAV vyriausybės nuomonės reiškėju ir jo siūlymai derėtis tarp savęs abiem Vokietijom, laikomi ten ne privačia nuomone, bet jau rytojaus JAV politikos išraiška.

Visa tai, o taip pat ir de Gaulle autoritarinis režimas Prancūzijos socialistus stumia bendradarbiavimo su komunistais linke, nors daugelis jų šviesesnių galvų įžiūri pavojų, tačiau jos lieka mažumoje. Bendradarbiavimo šalininkai be to aiškina, kad dabar komunizmas nėra pavojingas Europai dėl jos geros ūkinės būklės ir Sovietų Sąjungos taikingo nusistatymo. Tuo tarpu komunistai Prancūzijoje ruošiasi tam momentui, kada de Gaulle pasitrauks iš politinės scenos, tada jie drauge su savo sąmoningais ir nesąmoningais sėbrais pasipriešins de Gaulle būk tai planuojamam monarchijos įvedimui, į sostą įsodinant Paryžiaus grafą. Tada gali ateiti toks momentas, kurio Prancūzijos kompartija (ir Chruščiovas) pagelbavo savo paskutinio kongreso rezoliucijoje:

"Taikingos socialistų revoliucijos galimybės iškyla tada, kai darbo klasė ir jos talkininkai turi tokią persvarą savo pusėje, kad buržuazija nedrįs stoti į priešpriešą".

Lygiu būdu Anglijos karinio saugumo organai daro didesnius persitvarkymus, veikimo svorį perkeltiant į Aziją.

Rugpiūčio 30 d. Toronte prasideda Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, kurio metu įvyks koncertas, literatūros vakaras, piano rečitalis ir banketas, dalyvaujant mūsų žymiems solistams, muzikams ir rašytojams. Nuotraukoje Toronto Varpo choras, kuris išpildys dalį meninės programos O'Keefe Centre. Concerte taip pat dalyvaus ir Hamiltono AV parapijos choras.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMUI SUSIRENKANT TORONTE

St. Barzdukas

Bendruomenė kaip gyvoji išeivijos lietuvių jėga

Esame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo išvakarėse. Pirmasis seimas įvyko 1958 m. New Yorke, dabar Kanados Toronte renkami jau antrasis. Vadinasi, Bendruomenės seimai darosi pastovi jos institucija, kurios uždavinys tarti "visus tuos reikalus, kurie nepriklauso atskirų kraštų bendruomenėms", nors iš tikrųjų visoms toms bendruomenėms tie reikalai bendri.

LIETUVOS LAISVĖS KOVOJE

Vieną iš tų reikalų PLB konstitucija išreiškia šiaip: "kol tautos

lietinį karą. Mūsų vienybės ir anti-monopolinių sąjungų akcija turi vesti prie tokios situacijos sudarymo."

Dėl žengimo į tokią situaciją alkaną kelia ne tik dešiniųjų National Review, bet ir The Reporter žurnalas, kurį negalima įtarti jokiomis "fašistinėmis" tendencijomis. Jei Kremlui pasiseks Europoje sukurti Liaudies Fronto vyriausybę, įspėja tas žurnalas, jis padarytų geroką šuolį į Vakarus prie "New Frontier", kurio prezidentas siekia šiame krašte.

PERSVARSTO STRATEGIJĄ

Ryšių su Sov. Sąjungos ir Raud. Kinijos konfliktu, JAV gen. Štabas persvarsto karinę strategiją Azijoje. Net atsargiausias štabo narių galvoja, kad konflikto atveju Pietų Korėjoje, Tailane, Laose ar net Raud. Kinijai pakartojus puolimą į Indiją, būtų galima naudoti taktinius atominis ginklus be baimės dėl Sov. Sąjungos reagavimo.

Valst. Departamento sekretorius grįžęs iš Maskvos įsitikinęs, kad Chruščiovas numatęs net ginkluotą konfliktą su Raud. Kinija. Girdi, jų interesai smarkiai susikertą P. Amerikoje, pietryčių Azijoje ir Afrikoje.

Lygiu būdu Anglijos karinio saugumo organai daro didesnius persitvarkymus, veikimo svorį perkeltiant į Aziją.

kamienas yra pavergtas ir Lietuvos valstybės suverenumo vykdymas sustabdytas, (PLB Seimas) reiškia lietuvių tautos ryžtą būti laisvai ir nepriklausomai ir tuo reikalu daro reikiamus žygius".

Tai jautriausia sritis, kelianti mūsų spaudos ir pasikalbėjimų audras. Mat, "etatiniams" mūsų politikos vadovams ir ištikimam jų užnugarui atrodo, kad tai "ne Bendruomenės darbo sritis". Bendruomenėi jie tepalieka švietimą ir kultūrą. Šių įtakų veikiamą Bendruomenę, tiesą pasakius, Lietuvos laisvės kovoj aktyviau ne nesireiškė, liūto dalį palikdama tiems, kurie iš to "duona valgo". Mūsų supratimu, esamą padėtį visai teisingai apibūdino V. Rastenis, sakdamas, kad "Bendruomenės reprezentacijos nepriklausomybinei veiklai dar nėra". Visa tai tesiriboja tik viešumoje besireiškiančiais svarstymais ir viešumai nesakomomis abejonėmis: "Esamos PLB organizacijos pats laikymas ar netaikymas 'laisvinimo veiksmui' tebėra nesutarimo objektas, kadangi kai kurie kiti 'veiksmai' kaip tik priešinas tokiam laikymui. Dabartinė PLB vadovybė pati nežino, ar šiai organizacijai kovoti dėl savarankaus veiksnio statuso, ar pasitenkinti tik eilinės politinės partijos statusu ir tuo titulu prašytis įsileidžiamai kur nors pro 'atviras duris'" (Dirvos Nr. 74).

Atvirai kalbant, šiuo metu tokios "atviros durys" būtų į Vilką. To kai kas nę neslepia: "Nuolatiniai ryšiams politiniams klausimais palaikyti PLB atstovai turėtų įeiti į Vilką lygiu atstovų skaičiumi, lygiomis teisėmis ir pareigomis su Vlike jau esančiomis ir dar teisančiomis politinėmis grupėmis ir rezistencinės kovos organizacijomis" (Pr. Vainauskas, Lietuvių Dienos). Nėra kokia paslaptis, kad tokio "įėjimo" šalininkų taip pat yra ir JAV Liet. B-nės Taryboje ir kitų kraštų bendruomenėse. Vienas JAV Liet. B-nės Tarybos narys ryšių su PLB Seimu taip pat ir šios Tarybos prezidiumo pirminkui rašo: "Man aišku, kad PLB turi įsijungti tiesiogiai į

Lietuvos laisvinimo organizaciją". Tarybos narys V. Volertas viešai siūlo: "Vlike atstovaujamos visos mūsų politinės partijos, rezistenciniai judėjimai ir likusi visuomenė. Pusę jo narių deleguoja politiniai sambūriai ir kitą pusę -- PLB rinkiminiais keliais" (į Laisvę).

"Įėjimo" priešininkai galvoja ir tebegalvoja kitaip: Bendruomenėi eiti į srovinius pagrindais sudarytas politines mūsų institucijas reikėtų taip pat susipartinti, o jai, jungiančiai lietuvių nepartiniais pagrindais, nėra nė mažiausio intereso tapti nauja, jau penkioliktąja (!), mūsų partija. Antra, eiti į kitas institucijas dalimi taip pat kirstųsi su Bendruomenės visuotinio principu.

Visi šie nusištatymai dabar turės rasti atgarsio PLB Seime, kurio darbų tvarkoj įrašytas klausimas "PLB vaidmuo Lietuvos laisvinimo darbe" (ref. PLB Vaidybės vicepirm. J. Matulionis). Seimas turės rasti atsakymą į klausimą, ar Bendruomenė ir toliau eina savo keliu, ar siekia įsijungimo į kitas institucijas jų sudedamąją dalimi.

Mūsų įsitikinimu, Bendruomenė turėtų eiti savo keliu.

PAGRINDINIS DARBO LAUKAS

PLB konstitucijoj taip pat numatyta, kad seimo svarstymuose ir sprendimuose savo vietą turi rasti lietuvių švietimo ir kultūros reikalai. Tai tas pat, ką kitu žodžiu vadiname lietuvių išsilavinimu. Neabejojama, tai yra pagrindinis Bendruomenės darbo laukas.

Jam purenti seimo darbų tvarkoj numatyti du pranešimai -- PLB Kultūros Tarybos pirmininko dr. J. Puzino ir JAV Liet. B-nės Tarybos nario CV vicepirminko V. Adamkavičiaus. Bendruomenės uždavinys turi būti lituanistinį švietimą ir tautinę kultūrą paversti visų išeivijos lietuvių siekiu ir bendra atsakomybe. Nuo švietimo rūpesčių negali būti atpalaiduoti tėvai ir mokytojai, bet lietuviška jaunimo ateltis taip pat negali nerūpėti ir bendruomenėi. Kaip lygiai savo darbą ir toliau dirbs chorai, ansambliai, tautinių šokių šokėjai, vaidintojai, paskiri mūsų menininkai ir mokslininkai, bet bendruomenės uždavinys sudaryti į visam šiam darbiui atnamą ir užnugarį.

Matome, kaip nevienas iš šių pastangų šaiposi, kaip užsimojimus niekina, bet tai yra gyvybiniai reikalai.

BENDRUOMENĖS FINANSAI

Jų planingasis tvarkymas negalimas be pinigų. Štai kodėl pats metas išspręsti Bendruomenės finansų klausimą. Graži Lietuvių Chartos idėja tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklą mokėti nuolatinį tautinio solidarumo įnašą. Bet kelinta mūsų dalis jį mokam? Kelinta dalis suvokiama tokio mokėjimo paskirtį ir reikšmę? Kelinta dalis matom, kokia būtų iš tokio mokėjimo mūsų jėga ir svoris? Atskirų lietuvių doleriai bendruomenės reikalam galėtų sudaryti dešimtis ir šimtus tūkstančių.

(Nukelta į 2 psl.)

Šiandien ir rytoj

LENKIJOS vyriausybė šiuo metu deda visas pastangas užmegsti diplomatinis santykius su Vatikanu. Iš pirmo žvilgsnio tokie jos žygiai gali atrodyti keistais, nes Lenkijoje, kur 3/4 gyventojų yra katalikai, kur Bažnyčia gyvenime vaidino didelį vaidmenį, paskutiniiais metais buvo išvystyta priešreliginė akcija. Vienuolynai ir katalikų mokyklos buvo uždaryti, bažnyčių išlikomoms ligoninėms ir prieglaudoms konfiskuotos, katalikų laikraščiai uždrausti. Religinis persekiojimas pasiekė aukščiausią laipsnį 1961 m. liepos 15 d., kada Bažnyčia buvo pavesta po griežta vyriausybės kontrole.

Lenkijos primatas kardinolas Wyszyński yra didelis lenkų patriotas. Tą pripažįsta ir jo priešininkai komunistai. Bet jis yra ir didelis Bažnyčios teisių gynėjas. Vyriausybės galva Gomulka, kuriam jau teko susidurti su kardinolo energingu pasipriešinimu, dabar, visų nustebeimui, pažadėjo pristabdyti priešreliginę akciją, jei Wyszyńskiui pavyks išgauti diplomatinį santykių su Vatikanu atnaujinimą. Kitais žodžiais: šantažu Lenkija nori pakelti savo prestižą tarptautiniame plane.

Lenkų komunistai net ėmė kaltinti dvasiškius, kad jie nepildą popiežiaus Jono XXIII taikos enciklikos, nes jie būtų dėję visas pastangas, kad santykiai su Vatikanu būtų greičiau užmegsti.

Kremlius taip pat suinteresuotas diplomatiniais ryšiais su Vatikanu užmezgimu. Tas pakeltų jo režimo prestižą ir dėl to pasiryžęs daryti nuolaidas. Tačiau Kremlius žino, kad komunistinė Lenkija šioje srityje turi daugiau laimės. Tad Chruščiovas įsakė Gomulkai padaryti naujus pažadus po naujo popiežiaus išrinkimo ir pristabdyti Bažnyčios persekiojimą.

Jerzy Zwawiesky, ryšininkas tarp lenkų vyriausybės ir Bažnyčios, jau kalba apie katalikiškų mokyklų atidarymą, jei tik būtų normalūs santykiai tarp Lenkijos ir Vatikano ir jei Bažnyčia savo įtaką į žmones panaudotų, kad jie išpildytų pilietines pareigas.

Kaip matome, Lenkijos komunistai siekia ne tik tarptautinio prestižo, bet nori panaudoti Bažnyčią, žinodami jos didelę galią, komunistinės ideologijos sklaidimui. Tas reikštų, kad vieną dieną Bažnyčia turėtų aprobuoti ateizmą, nes ateizmas komunistiniame bloke jau seniai yra pilietinė pareiga. Gomulka nori dar daugiau iš Bažnyčios. Jis nori, kad būtų pripažintos Lenkijos vakarų sienos, dėl kurių dar nepasisakyta, nes nebuvo taikos konferencijos.

Povilas VI pareiškė, kad jis neatsakys į šiuos lenkų reikalavimus. Jei Lenkijos vyriausybė nori kalbėtis, turi pirma grąžinti laisvę religijai, kad Bažnyčia nebūtų tvarkoma komunistinės vyriausybės įsakymais ir kad ji būtų laisva ginti savo teises aukščiausioje teisme.

Deja, komunistams tokios sąlygos nepriimtinos, nes svarbiausiai ko jie nori, tai santykius su Vatikanu išnaudoti savo prestižui ir ideologijos sklaidimui.

NEĮMANOMA sujungti šių trijų kokybių: būti geru komunistu, būti protingu ir būti sąžiningu. Jei esate protingas ir sąžiningas, esate blogas komunistas. Jei esate protingas ir geras komunistas, esate nesąžiningas. O jei iš netyčių esate geras komunistas ir sąžiningas, esate neprotingas. (vg)

- Jums reikia ne ekonominės pagalbos, o tik ideologinės paramos!...

Vienos sutarties su Kremliumi istorijai prisiminti (5)

LIETUVOS VYRIAUSYBEI NEBELIKO KITO KELIO

Urbšys vėl Stalinui pradėjo aiškinti Lietuvos vyriausybės siūlomą sutarties gerąją pusę ir kritikuoti Sovietų vyriausybės projektą. Tarp kita ko Urbšys pareiškė, kad sovietų kariuomenės buvimas Lietuvoje galės iššaukti Lietuvos komunistų didesnį aktingumą ir kad ryšium su tuo galės atsirasti didelių sunkumų vidaus politikoje. Į tuos Urbšio žodžius Stalinas reagavo energingai, pareiškdamas kad Sovietų Sąjunga iki šiol nesikišo ir ateityje nesikiš į Lietuvos vidaus reikalus, ir kad jai nesvarbu kokiomis priemonėmis Lietuvos vyriausybė kovos prieš komunistus. Jei bus reikalinga tai "mes patys galėsime jūsų komunistus sutvarkyti ir juos sudrausti". Tai buvo paties Stalino žodžiai, galį dar vaizdžiau atskleisti Sovietų Sąjungos politikos niekšingumą.

Nežiūrint kad Sovietų Vyriausybės planai Lietuvos atžvilgiu jau buvo pilnai paaiškėję, o taip pat buvo aiški ir Stalino pažinra, į kurią Lietuvos delegacija dar dėjo šiek tiek vilčių, vis dėl to Urbšys dar nenusileido ir vis ieškojo naujų argumentų Stalinui paveikti. Bet iš Stalino veido ir jo visos laikysenos buvo galima išskaityti, kad Urbšio tolimesniais samprotavimais jis nesidomi ir juos laiko nereikšmingais. Jo nuolatines replikas Urbšui, jo nekantravimą reikšią judesiai ir visa jo laikysena sunkino Urbšui sklandyti minčių dėstymą ir visai delegacijai gadino nuotaiką.

Pagaliau Stalino nerimastavimas pasiekė tokį laipsnį, kad jis nesidrovėjo Urbšį pertraukti ir jam grubijoniškai pasakyti: "Vyšlyškom mnogo dokazyvajte". Bet ir po to Urbšys nepaliovė įrodinėjęs, kad savitarpinės pagalbos paktas su kariuomenės įgulomis Lietuvos teritorijoje yra Lietuvai labai pavojingas dalykas.

Galiausia Molotovas, lyg norėdamas užbaigti diskusijas, pareiškė kad toliau nebėra ko kalbėti, nes klausimas yra paaiškėjęs ir belieka tik dar kartą nustebinti kad Lietuvos vyriausybė nenorinti suprasti tikrosios padėties. Tada Urbšys dar kartą paprašė žodžio ir sujaudintu balsu kreipėsi į Stalina prašymu suteikti sudaryti savitarpinės pagalbos sutartį be sovietų kariuomenės įguli. Visi sužiūrė į Staliną, kuris, keletą sekundžių patylėjęs, atsakė vienu labai griežtu žodžiu: "Niet"!

Po šio klaikaus žodžio Urbšys pareiškė, kad jis buvo savo vyriausybės įgaliotas sudaryti su Sovietų Sąjunga savitarpinės pagalbos paktą tokį, kokį jis yra patiekęs savo vyriausybės vardu. Gi dabar, išgirdęs iš paties Stalino, kad Sovietų Sąjunga negali sudaryti su Lietuva savitarpinės pagalbos sutartį, neįvedus į Lie-

tuovą savo kariuomenės, jis laiką jo turėtus įgaliojimus išsibaigusiais ir turįs grįžti pranešti vyriausybei ir gauti naujų įgaliojimų.

Nesunku buvo suvokti, kad Stalinas ir Molotovas gerai suprato šį Lietuvos delegacijos užgesimo manevrą...

Ir galima buvo laukti, kad po tokio Urbšio pareiškimo galės "pasitarimai" visai nutrūkti, ir įvykiai pasinėš kitais, daug pavojingesniais, keliais... Visi nuo to stalo pakilo ir lyg nežinodami kas daryti, bei ką bekalbėti, priėjo prie pakabinto žemėlapių. Čia Urbšys dar kartą kreipėsi į Staliną, sakydams kad jis nori surasti abiem pusėm priimtina išeiitį. Ir todėl dar norėtų patirti tokį dalyką: jei Lietuvos vyriausybė sutiktų sudaryti savitarpinės pagalbos sutartį, ar būtų Sovietų Sąjungai priimtina jei sovietų kariuomenė turėtų savo įgulas tik naujai atgautoje Lietuvos teritorijoje -- Vilniaus krašte. Į tai Stalinas atsakė, kad dalis kariuomenės, būtent 10,000, galėtų būti pastatyta Vilniaus krašte ir pačiame Vilniuje tol, kol bus perkelta ten Lietuvos sostinė. Gi kitą kariuomenės dalį Sovietų Sąjunga norėtų turėti kur nors netoli Vokietijos sienos.

Lietuvos delegacija jau norėjo atsisveikinti. Bet Molotovas ją sulaikė dar tokiu klausimu:

"Ar jūs negalėtumėte dar šiandien pat susižinoti su savo vyriausybe? Dar šį vakarą pasirašytume sutartį, o rytoj padarytume bankietą..."

Šiuo klausimu Molotovas davė suprasti, kad nesvarbu kokias instrukcijas duos Lietuvos vyriausybė savo užsienių reikalų ministeriui, vistiek Sovietų Sąjunga nuo savo savitarpinės pagalbos pakto neatsisakys, kad vistiek turės būti pasirašytas paktas toks, kokį Sovietų Sąjunga siūlo, t.y. su sovietų kariuomenės įgulomis.

Po dviejų valandų posėdžių Lietuvos delegacija apledo Kremlių. Apleido be jokių vilčių, kad bus galima rasti kompromisinę išeiitį. Sovietų Sąjungos imperialistiniai interesai reikalauja, Stalinas taip nori ir Lietuva privalo klausyti. Jei ne -- be jokios sutarties tuoį pradžės Rudonotji Armija žygiuoti Kaunan, Ir žygiuos ne 20,000, o tiek kiek norės, ir ten kur norės. Taip buvo

pastatytas klausimas, toks kečias parinktas ir išgudravoti nieko nebuvo galima. Ir Lietuvos delegacijos ausyse skambėjo balsas: Sovietų siūlomą paktą reikės pasirašyti... Reikės...

Sekančios dienos -- spalio 9 -- anksti rytą du delegacijos nariai -- ministerio pirmininko pavaduotojas Bizauskas ir kariuomenės vadas gen. Raštikis -- išskubėjo į Kauną pranešti vyriausybei apie susidariusią padėtį. Urbšys paliko Maskvoje. Belaukiant grįžimo išvykusių delegacijos narių, Kremlius nepaliovė spaudęs Maskvoje pasilikusį -- arba tiksliau, paliktą -- Urbšį. Ir pats Stalinas buvo pareiškęs norą pasirašyti su Lietuva savitarpinės pagalbos paktą ir sutartį dėl Vilniaus grąžinimo ne vėliau spalio 9 dieną. Kremliui spiriant, Urbšys sutiko, kad posėdis būtų paskirtas ne spalio 9, o spalio 10 d., nes tikėjosi, kad iki to laiko suspės grįžti delegacijos nariai ir atvežti vyriausybės galutiną nusistatymą.

Lietuvos ministerių taryba spalio 9 naktį vėl svarstė Maskvos reikalavimą. Vieni ministrai buvo linkę žiūrėti į sovietų reikalavimų patenkinimą kaip į sutikimą, kad Lietuva būtų okupuota. Kiti manė, kad taip blogai dar nėra. Girdi, Stalinas ir Molotovas tiek daug sykų kartojo, kad Sovietų Sąjunga nesikiš į Lietuvos vidaus reikalus ir skrupulingai gerbs ir saugos Lietuvos Nepriklausomybę. Raudonosios armijos įgulos bus tik tol, kol tęsis šis karas. Skaičius irgi ne toks didelis.

Po ilgo svarstymo Lietuvos vyriausybei pati problema buvo aiški: pasirašyti tokį paktą, kokį Sovietų Sąjunga siūlo, ir stebėti, kas bus toliau; arba nepasirašyti ir laukti tuoj pat sovietų karinės okupacijos. Kas Lietuvai geriau? Iš dviejų blogųjų -- mažesnių ar didesnių? Aišku kad taip klausimą pastačius, protas pasirinks mažesnįjį.

Ir Lietuvos vyriausybė pasirinko ir parinko Lietuvai menama mažesnį blogį ir nutarė: pasirašyti Sovietų Sąjungos siūlomą savitarpinės pagalbos sutartį su kariuomenės įgulomis Lietuvoje. Su šiuo vyriausybės nutarimu delegacijos nariai spalio 10 d. grįžo atgal į Maskvą.

(Bus daugiau)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

PLB SEIMUI SUSIRENKANT...

(Atkelta iš 1 ps.)

Teorijoj gražu, bet gaila, nėra kas tuos dolerius moka ir kas juos planingai bei valingai renka. Todėl tuščios kasos, todėl neįdėda reikalai taip, kaip turėtų viso bendruomenės judėti.

Štai kodėl PLB Seimas taip pat svarstys ir Bendruomenės lėšų teikimo klausimą, kurį referuos JAV LB Centro Valdybos pirm. J. Jasaitis. Kaip atrodo, Bendruomenė toliau taip pat negalės verstis be aukų, kurios yra Amerikos gyvenimo variklis.

NAUJA PLB VALDYBA

Tai pagrindiniai klausimai, kuriems reikės PLB Seimo daugiausia dėmesio. Seimas taip pat rinks ir naują PLB Valdąbą, kuriai teks ne tik atstovavimą, bet ir atskirų kraštų lietuvių bendruomenių veiklos derinimą, skatinimą bei plėtimą darbai. Dabai, kurie reikišias visio laisvojo pasaulio lietuvių švietimo, tautinė, kultūrine, socialine, šalpine, ekonomine ir politine veikla (PLB konstitucija).

Iš čia matome, kokia didelė jėga gali būti gerai organizuota Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Bendruomenė, kurios veikla, dr. J. Griniaus žodžiais, yra nukreipta į visus tuos uždavinius, kurie lietuvių išeivijai turi gyvybinės reikšmės.

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygtutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

Alkoholizmas

Dr. Steponas Biežis

Kai galvojama apie alkoholį, kaip svaiginamąjį gėrimą tai pasakoma tik dalis tiesos, kuri, kaip labai gerai žinome, neretai daug žmonių nuveda į vargus, skurdą, pažeminimus, šeimų išdraskymus ir dažnai į negarbingą bei ankstyvą mirtį. Kita tiesos dalis yra ta, kad be alkoholio šiandieninė ekonomija jokių būdu neišsilaikytų. Promonė, mokslas, moksliniai tyrimai, ligoninės, vaistų gaminimas ir jų išlaikymas be alkoholio neapseitų nė vienos dienos, nė vienos valandos. Alkoholis yra plačiai naudojamas chemikalų tirpinimui. Kur moderni chemija galioja, ten alkoholis nepavadojamas. O išimk chemiją, bematant neteksi visos dabartinės ekonomijos struktūros. Žodžiu, pramonei alkoholis tiek reikalingas, kaip žuvis vanduo. Pvz., dažnai, dirbtinė oda, actas ir šimtų šimtai kitokių gaminių be alkoholio negalimi pagaminti.

Alkoholis yra cheminis junginys, susidedas iš trijų elementų: anglies (karbono), deguonio ir vandenilio. (Chemiška formulė: C₂H₆O). Alkoholių rūšių yra daug. Jie visi turi bendrą pagrindinį pobūdį, todėl ir vadinami alkoholiais, bet tuo pačiu jie turi ir tam tikrų skirtumų, kurie išskiria vienus nuo kitų, nelyginant medžius, kurie turi savus bendrumus, bet ir skirtumus, pagal kuriuos juos atpažįstame. Iš visų alkoholių tik vienas tinkamą gėrimui, o visi kiti veikia žmogų, kaip labai pavojingi nuodai.

Geriamas alkoholis tėra vienas. Jis kartais vadinamas etilio alkoholiu, athanoliu arba javų alkoholiu, susidedančiu iš dviejų vienetų anglies, šešių vandenilio ir vieno deguonies (C₂H₆O). Jis verda prie 78 C laipsnių karščio, kuomet vanduo verda prie 100 C laipsnių. Užtat jis patogiai ir lengvai destiliuojamas. Šis grūdų alkoholis prie 90 C laipsnių žemiau nullo pasikeičia į tirštą skystį, o prie 130 C žemiau nullo pavirsta į kietą baltą masę, lyg ledą. Užkimštoje bonkoje jis gali išsilaikyti neribotą laiką.

MOKSLINIAI FAKTAI APIE ALKOHOLĮ.

Alkoholio gamtoje kaip tokio nėra. Žmogus pats turi jį pasigaminti. Nuo kada žmogus išmoko jį pasidaryti, niekas negali tiksliai pasakyti. Galvojama, kad šis "menas" taip senas, kaip ir pati žmonija, nes seniausieji raštai ir padavimai mini alkoholį. Tikrumoje neesminis reikalas, kada žmogus pradėjo alkoholį gaminti. Svarbu tai, kad jis labai paprastai, lengvai ir pigiai padaromas.

Visi alkoholiniai gėrimai padaromi rūgimo procesu, kuriam būdina cukrus, mielės ir tam tikra šiluma. Kai šios sąlygos palankios, tai chemiškoje reakcijoje alkoholis savaime pasigamina be jokių žmogaus pastangų. Daugiausia alkoholis daromas iš grūdų, vaisių, kartais ir iš daržovių. Bendrai galima pasakyti, kad kur yra cukraus arba krakmolo ten alkoholis galimas padaryti.

DEGTINĖS GAMYBA

Degtinės gaminimo menas Europoje pradėjo reikštis penkiojiame šimtmetyje. Degtinė, alus ir vynas gaminama tuo pačiu rūgimo procesu iš įvairių javų arba tiesiog iš cukraus sumielių

pagalba. Rūgimo procesu tepasiekama iki 16 procentų alkoholio, kas reiškia didelį trukumą degtinės stiprumui pasiekti. Kadangi alkoholis verda, ty. išgaruoja, prie daug žemesnės šilumos negu vanduo, tai virinimu alkoholis atskiriamas nuo vandens. Šis procesas vadinamas distiliavimu, kuriuo alkoholis išgarinamas vamzdžiais ir tinkamai atšaldžius jis vėl pasikeičia į skystį, kuris dažnai vadinamas spiritu. Bet ir šis spiritas dar nėra grynas. Jame esti apart tam tikro kiekio vandens dar nodingų žmogui priemaišų, kaip pvz., eterių ir kitokių, kas gėrimams būty per daug nuodinga. Tačiau šį pirmąjį išdistiliuotą spiritą redistiliuojama mažiausiai dar porą kartų, kas beveik visai pašalina nuodingąsias medžiagas ir pasiekiami beveik šimtu procentu grynumo. Tris kartus distiliuotas spiritas laikomas ganėtinai saugiu gėrimui, tik kad jam trūksta patrauklesnio skonio ir kvapo.

Pageidaujamoms savybėms pasiekti šis spiritas supilamas į ažuolines išdegtas statines, kuriuose laikomas keturis metus ar ilgiau. Tame laikotarpyje statinės anglis sugeria nuodingąsias medžiagas, spiritą nudažo rusvai ir suteikia kvapą ir skonį degtinėi, kuri saugesnė ir kiek patrauklesnė gėsti. Pagal JAV vyriausybės patvarkymą, taip vadinama įpareigoto valymo (bondet) degtinė privalo degintoje statinėje išbūti ne mažiau keturių metų ir 100 prūfų (proof) stiprumo, kas europietišku apskaičiavimu pagal kiekį išeitų apie 50 procentų alkoholinio stiprumo, kas savo ruožtu reikštų pusę vandens ir pusę gryno alkoholio. Toji "bondet", degtinė šiame krašte laikoma aukščiausios rūšies ir saugiausia sveikatos požiūriu, tuo pačiu pati stipriausioji.

JAV vyriausybė leidžia pardavinėti taip vadinamą maišytą (blended) degtinę, kuri dažniausiai teturi savyje išlaikytos degtinės apie 35% o likusius 65% sudaro grynas spiritas. Stiprumo ji turi tarp 80 ir 93 prūfų, t.y. apie 40-46 alkoholio procentų. Ši degtinė savo stiprumu lengvesnė, bet ne tiek saugi ir prieklesnė gėsti. Jeigu jau gerti, tai geriau derėtų pirmąją, kuri visgi mažiau pasėkų palieka.

Tuo degtinė ilgiau degintoje statinėje išbūna, tuo ji aukštesnės kokybės pasiekia ir priešingai. Ant bonkos etiketės tai visuomet aiškiai nurodoma, kad pirkėjai aiškiai žinotų, ką jie geria. Stiklinėse bonkose degtinė nesikeičia ir dėl to ji nesensta, kaip medinėje statinėje. Visokie likerai ir šiaip jau įvairių spalvų bei skonių gėrimai dažniausia esti užmaskuotas spiritas įvairaus stiprumo. Juose nieko maldresnio nerasime, išskiriant savotišką skonį, kvapą, gražią bonką ir aukštą kainą. Visuose svaiginančiuose gėrimuose be išimties pagrindą sudaro alkoholis, kuris teikia žinomus efektus.

ALKOHOLIO VEIKIMAS ŽMOGUI

Išgertas degtinės gerkšnistuščius viduriuose kelių minučių bėgyje pasiekia kraujo cirkuliacija. Alkoholis iš skrandžio ir žarnų persisunkia ūmai dėl to, kad jis nereikalingas virškinimo, kaip maistas, kurio perėjimui sistemon reikia net keturių valandų. Dėl tos priežasties jo efektai tuojau jaučiami, ką kiekvienas gėrėjas labai gerai žino iš praktiško patyrimo. Jis pajaučia šilumą, nes paviršutinės kraujagyslės išsiskiečia, tuo leidžiant didesniame kiekiui kraujo tekėti. Tai pasireiškia odos paraudonavimu, kartais pasiekiant net purpurinės spalvos. Širdis dažniau plaka, kraujo spaudimas kiek atslūgsta, ypač kai daugiau alkoholio atsiranda kūne.

Tuo pačiu metu žmogus pajunta kokį tai malonumą, lengvumą, lyg stiprumą bei daugiau drąsos. Taigi, jaučiasi geresnėje nuotaike, kuri sušvelnina gyvenimo momentą. Užtat pas žmones įsigyveno klaidingas supratimas, kad alkoholis skatina, teikia papildomų jėgų. Gi tikrumoje alkoholis, nors mažiausioje dozoje, žmogų silpnina, visokį pajėgumą mažina ir bukina. Ta savijauta yra apgaulinga, netikra ir neretai vedanti į visokias bėdas, nes alkoholio veikmė sulėtina ir atbukina smegenų centrų jutimus. Kitais žodžiais sakant, asmuo netenka pajėgumo tikrai interpretuoti esamą aplinkumą. O tai reiškia, kad jo protiniai jausmai ir fiziniai judesiai nebetenka to tikslumo, kurį jie turėjo pirm stikliuką, kitą išgeriant. Tiesa, jis mano esąs žvaliesnis, protingesnis, išmintingesnis ir visapusiškai pajėgesnis, bet tai tik klaidinga vaizduotė, kuriai esant šioje padėtyje alkoholio paveiktas asmuo persistato tikrove. Tokios pusiausvyros netekimo laipsnis tiesiogiai priklauso nuo to, kiek per tam tikrą laiką išgeriama alkoholio, neatsižvelgiant kokioje formoje tai būtų. Juo daugiau jo sunaudojama ir tuo trumpesniu laiku, tuo toliau nuo tikrovės nutolstama. Gi kraštutiniais atvejais, bet koks logiškas galvojimas pranyksta ir fiziniai judesiai suniūžta, -- žmogus netenka atminties, kalbos, galvojimo, netenka judesių valdymo. Taigi alkoholyje, nors mažiausiuose kiekiuose, nedera ieškoti bet kokio sustiprinimo ar jėgų gaivinimo, nes jis kaip tik priešingai veikia. Nereikia vaduotis iliuzijomis.

Kiek reikia išgerti, kad pasireikštų pirmieji alkoholio veikimo ženklai? Visai nedaug. Reikia tik vieno dešimtadalio vieno procento alkoholio cirkuliacijoje, kas sudaro tik vieną gerą gurkšnelį žmogui, sveriančiam 150 svarų. Antras, trečias degtinės gurkšnelis žmogui jau išjungia iš sugėbėjimo daryti tikslesnius sprendimus, nors jis anaiptol nelaikomas girtu arba net įsigėrusiu. Tačiau jo apskaičiavimai jau nebetikri ir nebeturi taiklumo. Teismai laiko kkausais, įsigėrusiais automobilii vairuotojus, kurių alkoholio koncentracija kraujo cirkuliacijoje pasiekia tris dvitiktantines, kas sudaro tik tris stiprios degtinės stikliukus. Tokie vairuotojai baudžiami, kas kiekvienas turėtų žinoti ir įsidėmėti, jei nenori nemalonumų. Kai alkoholio koncentracija pasiekia keturias dešimtąsias nuošimčio, tai nė stipriausias gėrikas nebeišsilaiko ant kojų. Gi pasiekus pusę procento, ty. kai vieną penkiasdešimtą dalį kraujo sudaro alkoholis, žmogus miršta nuo kvėpavimo paralyžiaus. Šitokie atsitikimai didelė retenybė, nes kad pasiekti šitokio laipsnio, žmogus nuvirsta nuo kojų kur beesas ir, netekęs sąmonės, pasineria į gilų miegą, kas ir išgelbsti jo gyvybę.

Iš kitos pusės, žmonės skirtingai. Vieni greitai pasigeria, anot to posakio, pauostė kamštį ir girtas. Šie žmonės gali ir save laikyti laimingesniais, nes jie mažiau alkoholio suvartoja ir mažiau žalos pasidaro. Gi esama ir tokių, kurie pajėgia degtinę gerti be aiškų nusigėrimo ženklų. Bet ir pastarieji, pasiekę tam tikro laipsnio, ūmai skurinta, nėnėpazdamai, kas atsitiko. Šiaip ar taip, nėra žmogaus, nežiūrint koks stiprumas jis bebūtų, kuris nugalėtų alkoholi. Vėliau ar anksčiau -- alkoholis visuomet laimi.

**GINTARO VASARVIE-
TĖJE, Union Pier, Michi-
gan, ant pat Michigano
ežero kranto galite ramiai
praleisti savo vasaros atos-
togas puikiam didelių me-
džių parke, supančiame te-
niso, krepšinio ir vaikų žai-
dimo aikštes.**

**Vasaroti galima su pilnu
išlaikymu! duodamus svei-
kas, šviežias lietuviškas
maistas, arba išsinuomoti
naujus modernius vasarna-
nius esančius prie pat pa-
plūdimio ir patiems gamin-
tis maistą. Taip pat galima
gauti atskirus kambarius ir
naudotis virtuve.**

**Dėl informacijų rašyti:
Gintaras Resort, P. O. Box
74, Union Pier, Mich. arba
skambinti Lakeside 8155.**

**Sav. Viktorija ir Algirdas
Karaičiai**

**PUIKI DOVANA
ANGLISKAI
SKAITANTIEMS!**

Amerikonų spaudoje pa-
garsėjusi Jurgio Gliaudos
knyga "House upon the
sand" (Namai ant smėlio),
gaunama ir Dirvoje.
Kaina \$3.95.

DIRVA ★★ ★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

PLB SEIMO IŠVAKARĖSE

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas yra didelis įvykis iš-eivijos lietuvių gyvenime, todėl jo išvakarėse pravartu prisiminti keletą labai svarbių ir pagrindinių PLB-ės tolimesniam įsitvirtinimui lemiančių veiksnių.

Ar mes turime PLB? -- klausia prel. M. Krupavičius "Lietuvių Dienų" žurnale š.m. 5 nr. ir pats atsako:

-- Tokios, kokia buvo sumanyta ir kuriama jos sumanytojų -- VLIKo, neturime. Tai organizacijai priklauso šiuropiai mažas lietuvių skaičius. Tad suprantama, savo milžiniškų uždavinių atlikti negalėjo ir greit negalės, kol neatstos ant vyriškų kojų.

-- Pirmiausia turėtų iš dabartinės vadinamos Bendruomenės pereiti į tikrą Bendruomenę, kokia buvo numatyta jos kūrėjo VLIKo, -- aiškina toliau prel. M. Krupavičius.

"Jau kuris laikas kai kurių žmonių sistematingai dedamos pastangos Bendruomenę paimti į "savo rankas". Bendruomenė yra visų lietuvių, tad ir jos vadovybė turi būti visų pažiūrų lietuvių, o ne tik "herrenvolko", "ponų bajorų". Tas jos esmės į "savo rankas" paker-ta kitų pasitikėjimą ir daugelį atstumia nuo jos ir nuo bendradarbiavimo su ja. Į vadovaujamus organus turi būti renkami žmonės žinomi savo darbais mūsų išeivijai, turį gerą vardą ir pasitikėjimą, nepaisant jų pasaulėžiūrinių ar partinių veidų. Maniau ir tebema-nau, kad labai klaidinga ir žalinga pažiūra, jog mano partijos ar grupė vieni angelai, o Petro, Jono ar Jokūbo partijos vieni velniai. Kiekvienoj grupėj ar partijoj yra žmonių, vertybų pagarbos ir pasiti-kėjimo. Klaidinga, taip pat ir žalinga galvoti, kad išrinktas į aukš-tą vietą, tampa už visus išmintingiausias, padarius jam kolk prie-kaištą ar pastabą dėl jo padarytos klaidos, laiko pasikėsiniu ne tik prieš jį, bet ir prieš tą organizaciją, kuriai jis išrinktas vadovauti. Tokios pastabos nėra lazdos. Lazdas nusidrožia ir jomis pats save išsivanoja toks vyras savo klaidomis. Bendruomenė serga sunkia avitaminoze. Jai reikia vitaminų. Kai kuriuos čia nurodžiau. Jie gali pastatyti ją ant stipresnių kojų ir padaryti jos darbą gyvesnį ir sek-mingesnį", -- susirūpinęs įrodinėja prel. M. Krupavičius.

Bendruomenės Centro Valdybos biuleteny š.m. gegužės mėn. Tarybos Prezidiumo pirmininkas St. Barzdukas tuo tarpu rašo:

-- Todėl į Lietuvį Bendruomenę dabar ryžtamasi suburti visus (pabrūkta mūsų) laisvuosius lietuvius, siekiančius išlaikyti bei ugdyti savo tautybę, kalbą, tautines bei valstybines tradicijas ir nepalaužiamą valią rūpintis laisvosios Lietuvos atkūrimu. Čia visų pirma turi rūpėti ne specifiškai ar grupiniai reikalai, bet visiems lietuviams bendras tikslas -- lietuviybė ir Lietuvos laisvė.

Tiesa, reikia pastebėti, -- rašo toliau St. Barzdukas, -- kad ne visi lietuviai tokios Bendruomenės kol kas nori. Turime tokių, kurie labiau pabrėžia ir daugiau temato anuos "specifiškus ar grupi-nius" savo reikalus. Kaip lygiai yra ir tokių, kuriems nereikia nė pačios laisvos Lietuvos... Valstybė jos neklusiančius palenkia jėga, tuo tarpu Bendruomenė svetur tegali laikytis tik ją sudarančių žmo-nių susipratimu bei idealizmu. Tuo ji ir tesiremia, gerai žinodama, ir kitą faktą, kad bendruomeninio susipratimo bei idealizmo kūjų neįkalsi. Dėl to į vieningą Bendruomenę teininam darbu ir apaštala-vimu jos idejai, --

Tai idealūs žodžiai Bendruomenės idėja besisielojančių eilinių ir jos priešaky stovinčių asmenų. Ką gi rodo bendruomeninio gyveni-mo tikrovė PLB Seimo išvakarėse?

Tik pažvelkime į vieną svarbiausių Seimo komisijų, nuo kurios priklauso visas B-nės populiarinimas ir objektyvumas. Tai informa-cijos komisija, sudaryta tikrai iš trijų vieno ir to paties laikraščio atstovų, Toronte leidžiamų "Tėviškės Žiburių". Nejaugi visi kiti mūsų laikraščiai, norėdami informuoti savo skaitytojus apie šį didį išeivi-jos lietuvių gyvenimo įvykį turės persipausdinti ar bus aprūpinti in-formacijos komisijos tik vienos partijos paruoštais nuorašais? Nesio-nori tikėti, kad Toronte nebuvo ir kitų laikraščių atstovų. O juk spau-da, nuolatinis ir vispusiškas visuomenės informavimas, tai yra B-nės sustiprėjimo pagrindas.

Žvelgiant į Seimo programą taip pat neatrodo, kad būtų stengia-masi apjungti visus lietuvius. Nebuvo skelbiama į Seimą atstovų skirimo tvarka nei atstovų sąrašai. Todėl PLB Seimo išvakarėse ne viename ta idėja besisielojančiam kelia rūpestį, ar šis Seimas suteiks šiai didžiulei mūsų organizacijai taip reikalingų gyvybinių sustip-rėjimo vitaminų.

E. Čekienė

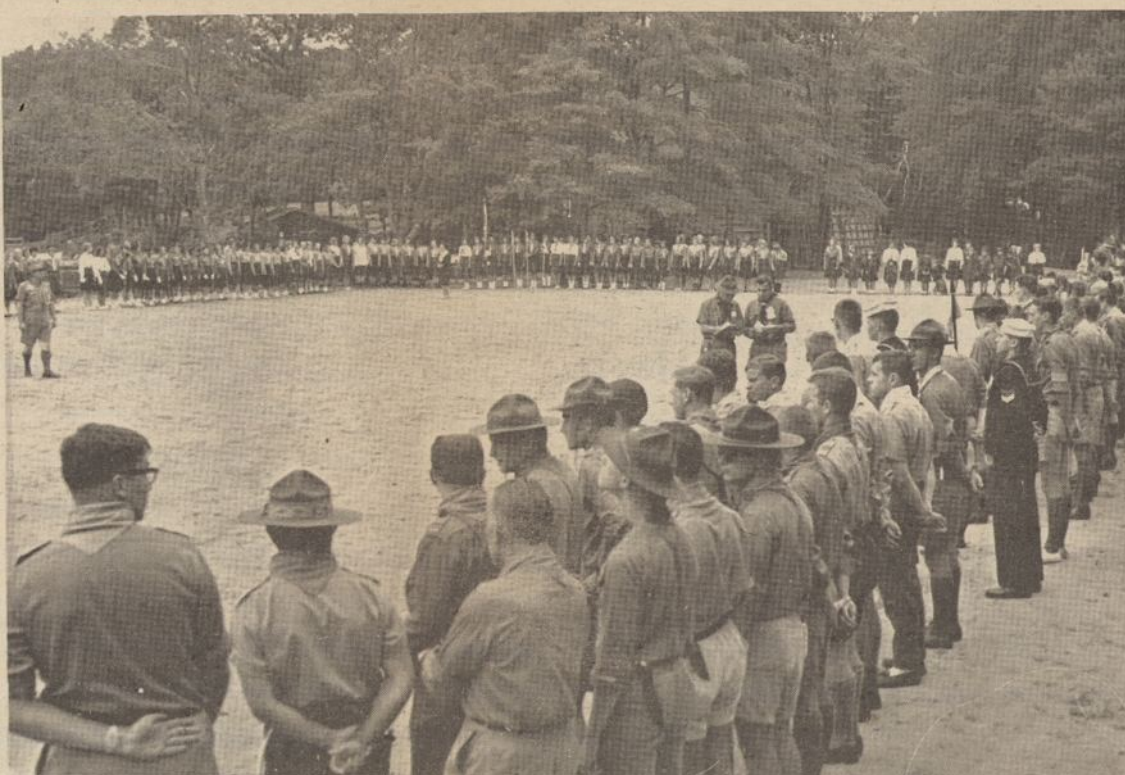
PLB SEIMO ATSTOVAI

JAV Liet. B-nės įstatai numa-to, kad šios bendruomenės atsto-vavimo būdą PLB seime nustato jos taryba, kaip vyriausias orga-nas.

Atstovavimo būdų gali būti įvairių. Pvz. į I-ąjį PLB seimą atstovai buvo renkami visuoti-niu Bendruomenės apylinkėse įsi-registravusių lietuvių balsavimu. Teoriškai atrodė gražu, bet prak-tiškai ne visai tikslu, nes atsto-vaus buvo išrinkta nemaža žmo-nių, nedaug ką bendra turinčių su Bendruomenės gyvenimu, sie-kimais ir darbu. Todėl į atstova-vimą II-ajame PLB seime buvo jau pažiūrėta praktiškiau: atsto-vauti geriausiai galės tie, kurie aktyviai reikišiai pačiame Bendruomenės gyvenime. Tai yra pa-tys LB tarybos nariai, LB cent-ro valdybos nariai ir LB apygardų pirmininkai (arba jų atstovai). Reikia taip pat pastebėti, kad jie visi yra rinkti, taigi

jų įgaliojimai pakankamai stip-rūs. Todėl visi be pagrindo kai kieno daromi priekaištai, esą LB taryba atsikak "demokratinį rinkimų" ir pasuko "nedidelio bendruomeninio gyvenimo judėjimo" susinimo keliu. Kaip matom, taip nėra.

Pasirinkus tokį atstovavimo būdą, JAV Liet. Bendruomenei II-ajame PLB seime Toronte šiais metais atstovaus (vietoje negalintių vykti LB tarybos na-rių buvo pakviesti per rinkimus daugiausia balsų gavę kandida-tai): V. Adamkavičius, dr. K. Ambrozaitis, dr. E. Armanienė, E. Arbačiauskienė - Nakaitė, Alė Rūta, K. Bagdonas, St. Barzdu-kas, T. Blinstrubas, Z. Dailid-ka, V. Dilis, Iz. Dilenė, St. Dzi-kas, kun. Pr. Garšva, O. Ivaškie-nė, V. Izickas, prof. Vl. Jaku-bėnas, J. Jankus, kun. L. Jankus, K. Januška, J. Jasaitis, V. Ka-mantas, J. Kapočius, Alg. Kėže-lis, dr. P. Kisielius, St. Lušys, dr. B. Matulionis, muz. Alf. Mi-kulskis, dr. Alg. Nasvytis, dr.

Skautai išsirikiavę Jubiliejinėje stovykloje pirmam vėliavų pakėlimui. B. Kerbelienės nuotrauka

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

VISŲ AKYS NUKREIPTOS Į PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMĄ TORONTE

ALGIRDAS NASVYTIS

gerai žinomos tos Valdybos pas-tangos turėti tarpžinybinį posėdį su ALT. To negalėjome atsiekti per išstius šešis metus.

Šis faktas, o taip pat ir isto-rija rodo, kad emigracijoje yra labai sunku išlaikyti sugyvenimą, drausmę ir subordinaciją. Pa-prastai užsienyje emigrantai su-daro eilę "egziliinių" vyriausybų, visokiais vardais centrinių iš-laisvinimo komitetų ir t.t. Gal šiek tiek mažesniame laipsnyje, bet šitos ligos yra nesvetimos ir mums. Vieno ciniko nuomone, ši-toks fenomenas vyksta todėl, kad emigracijoje nėra pagrindinio valstybės elemento -- jėgos, ir viena "vyriausybė" negali įstum-ti kitos į kalėjimą.

Nuo kiekvienos ydos galima lengviau apsaugoti, jeigu su-prantamas jos pavojus ir kovoja-ma su pirmaisiais pradiniais simptomais. Nežiūrint, kad mes kalbame apie lietuviškos veiklos ir laisvės kovos centralizaciją ir dedame didelias viltis į bendruo-menės augimą, apgailestaudami turime pastebėti, kad sparčiai auga naujos decentralizacijos ten-dencijos.

Reikia praveisti per JAV Kon-gresą rezoliuciją dėl Lietuvos laisvės klausimo iškelimo Jung-tinėse Tautose, -- steigiamo tam tikslui specialią organizaciją. Visi suprantame geležinio fondo -- nuolatinio veikiančio lietuvi-bės reikalams kapitalo naudą -- steigiamo vėl naują organizaciją. Dar daugiau randame reikala į pla-tinti pasaulyje Lietuvos laisvės propagandai literatūrą, ir vėl kuriame tam tikslui specialią bendrinę organizaciją. Be abejo, kad rezoliucijų komitetas maži-na ALT autoritetą ir, iš ki-tos pusės, neturi pakankamai dar-bininkų tam dideliui darbiui. Ly-giai taip pat išaugęs savarankus fondas mažina Bendruomenės au-toritetą ir t.t.

Šitas vis didėjantis skaldyma-sis yra išdava jau esančio susi-skaldymo, per mažo esančių bend-rinių organizacijų autoriteto ir per mažo aktyvumo. Svarbias sri-tis apleidus, atsiranda reikala jaučią iniciatoriai, kurie imasi "neautorizuotos" veiklos.

Jei kalbama apie visos veiklos subordinaciją vienam autoritetui, tai geresniam planavimui tenka svarstyti, koks organizacinis principas turi būti paimtas pa-grindui. Mes turime tris būdus: individualinį atstovavimą (Bendruomenė), organizacinį atstova-vimą (ALT skyriai), bei politinių partijų atstovų delegavimo būdą (VLIK, ALT).

Gali būti, kad Lietuvos rezis-tencijos vadovybei pasitraukus iš Lietuvos, politinių partijų atsto-vavimo būdas buvo pats tinka-miausias ir vienintelis. Tačiau ilgainiui toks metodas pasirodė visai nebetinkamas. Tremties są-lygose partijos nustoja savo pa-traukumo, nes patys pagrindiniai partijų tikslai: kariauti už savo ideologijos įgyvendinimą krašte ir kovoti dėl valdžios nebeturi prasmės. Be to, socialiniai ir

politiniai sąlygų pokitimai, pa-lietę lietuvių tėvynėje ir išei-vijoje, eilę partijų anuliavo jų veiklos pagrinduose. Todėl parti-jų veikėjai pasitraukė, paseno ir išmirė ir jos nebeturi naujų priaugančių jėgų. Tokia partija lie-ka nebeaktyvi ir nebegali surasti pakankamai jėgų sėkmingai kova-i dėl Lietuvos laisvės.

Šiandien mes turime gal ke-liasdešimt lietuvių profesorių Amerikos aukštoje mokyklose, dėsančių politinius, socialinius bei ekonominius mokslus. Galima drąsiai tvirtinti, kad 7 iš 10 poli-tinių grupių vargu ar turi bent vieną jų savo tarpe. Taip pat neteisinga tvirtinti, kad VLIK su-darymo būdas yra demokratinis. Jis yra bėdos būdas. Demokrati-jos procese partijos kandidatai pristatomi visai tautai pasirink-ti per rinkimus. Paskirti iš parti-jų kalbėti tautos vardu be pati-krinimo, ar jiems visuomenė priitaria, nėra demokratija. Ir taip, nors VLIK politinis vado-vavimas buvo daugumos lietuvių pripažintas, vis dėlto to neuž-teko, kad išgelbėjus VLIK nuo skilimo.

Vadovaujančių lietuviškų orga-nų sudarymas organizacinių at-stovų būdu negalima laikyti tin-kamu, nes pats principas yra chaotiškas. Ne visos organizaci-jos yra lygios savo svoriu, ne-žiūrint į narių skaičių. Pav., ne-galima lyginti medžiotojų drau-gijos su draugija platinti propa-gandinės knygos apie Lietuvą. Organizacinio atstovavimo būde aktyvesnieji lietuviai yra atsto-vaujami po keletą kartų, nes jie priklauso daugeliui organizacijų. Organizacijoms nykstant vis dar lieka valdybos, kurios siunčia savo atstovus į bendrinę orga-nizaciją. Tokiu principu sukur-toje bendrinėje organizacijoje nėra nei asmeninės tautinės drausmės, nei atsakomybės, nei tikro lietuviybės vaizdo skaičiu-mi bei jėga. Be to, toks meto-das įneša sunkumų jau dėl to, kad yra daug sunkiau susikalbėti su asmeniu, kuris atstovauja ne sa-ve, bet organizaciją. Galima drą-siai tvirtinti, kad jei visi VLIKE esantieji asmenys būtų ten kaip individai, atsakingi už save, bet

ne tam tikrų grupių atstovai, di-džioji dalis ginčų ir nesutikimų niekuomet nebūtų įvykę, o dabar jie suėda virš 3/4 visos VLIKo energijos.

Patyrimas rodo, kad individu-alinis atstovavimas bendrinėje organizacijoje emigracijoje yra pats tinkamiausias būdas.

Atrodo, kad sėkmingiausias ke-lias, vedas į sklandų bendradar-biavimą, yra visos mūsų veiklos subordinavimas po pasirinkta lie-tuviškos bendruomenės struktū-ra. Mes matome, kad kituose kraštuose, kur lietuviškas gyve-nimas nebuvo anksčiau gyvas, Bendruomenė atlieka savo dar-bą puikiai, t.y., be didelių trin-čių.

Aišku, kad mūsų visuomeni-nio gyvenimo transformacija netu-ri eiti revoliucijos, bet evoliuci-jos keliu ir reikia ieškoti perei-namųjų kompromisinių formų, ku-rios gali atrodyti neprimtinomi tiek senų organizacijų tiek bendruomenės įstatymų raidės mėgėjams. Aš žinau, kad tokios mintys kai kieno bus interpre-tuojamos, kaip "bendruomenininkų" noras paglemžti valdžią. Bet toks kaltinimas gal būtų tiksles-nis tų institucijų asmenims, ku-rie renkami pagal tradiciją ar įsisėnėjimą.

Bendruomenės Taryba yra renkama tiesioginiu slaptu bal-savimu. Svarbiausi organai yra renkami Tarybos, taigi niekas ne-gali griežtai tvirtinti, kad jis bus išrinktas. Todėl čia kovoje ma-ne dėl asmeniško ambicijų, bet iš įsitikinimo, kad tam tikri or-ganizaciniai metodai yra geres-ni.

Šiandieninį laikotarpį pasaulyje reikia laikyti pačiu pavojin-giausiu mūsų kovoje už laisvę. Amerikos spaudoje dirbančiųjų asmenų tarpe yra nepaprastai di-delis nuosimtis simpatiškai Ru-sijos komunistui nusiteikusių asmenų. Paskutiniu metu Ame-rikos administracijos veiksmai taip pat neteikia optimistinių vil-čių. Tokiose sąlygose kažin ar tikslinga kariauti dėl mūsų atei-ties pačioje administracijoje. Mū-sų kova turi būti dėl viešosios nuomonės. Tai yra labai sunki kova, reikalaujanti didelių lė-šų ir daug darbo ir daug asmenų. Visos lietuviškos jėgos turi būti organizuotos ir orientuotos ta prasme.

Tąja prasme ir rezoliucijų kon-grese pravedimas Lietuvos rei-kaui turi didesnę reikšmę, negu kad daugelis įsivaizduoja. Šis dar-bas yra gerokai įpusėtas, varo-mas kelių užsiėmusių ir pasi-šventusių asmenų. Didžioji dalis mūsų bendrinį politinių organi-zacijų yra arba nušaliai ar net dalinai prieš. Tai išdava mūsų organizacinės struktūros ir tam tikros finansinės priklausomy-bės.

Mūsų visos lietuviškos visuo-menės parama mūsų politinei lais-vės kovai yra juokingai maža. Tai yra atspindys mūsų susitvarky-mo, mūsų veiklos efektyvumo ir veikėjų autoriteto.

Susirenkant Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimui, visi kreipia akis į jį: tiek bendruomenės šalininkai, tiek jos prieštai. Tai yra visuotinas Seimo reikšmės įvertinimas. Reikia tikėtis, kad Pasaulio Lietuvių Seimas svars-tys priemones išvesti mus iš organizacinės ir laisvės kovos stagnacijos. Tai yra Pasaulio Bendruomenės Seimo ir jo at-stovų pareiga.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Be žodžių...

LITUANISTINIO DARBO VAGOJE

Kaip matėme iš Pr. Alšėno patiekto Dirvoje Pedagoginio Lituanistikos Instituto darbų apimties, ne vienas susiduriame su klausimu, -- Institutas yra, jis veikia -- tačiau ar tas veikimas duoda reikiamų vaisių, ar juo rodomas pakankamas susidomėjimas? Tai vis klausimai, kurie būtų naudinga atskirai panagrinėti. Čia patiekime keletą Ped. Lit. Instituto neakivaizdinio kurso studentų darbų iš lietuvių tautosakos nagrinėjimų. Tegul tai bus kukliu Instituto darbo liudininku ir, kaip sako Instituto lektorius lituanistas Domas Velička, tebesvyruojančiam dėl lituanistinių studijų akademiniame jaunimui paskatinimas susidomėti Institutu.

Kiekvienas žmogus trokšta laimės ir malonaus gyvenimo. Vieni yra laimingi mūšio lauke, kiti -- prie darbo, su arklų rankose.

Tiek liaudies epe, tiek lyrikoje užtinkame pažinimą, kad ne tas yra laimingas, kuriam "sekasi" (kuriam laimė šypsosi), o tas, kuris vertingai gyvena, pripildydamas laiką tuo, kas turi antlaikinę vertę.

Lietuvių liaudis neturi nė vieno kūrinio, kuris tiesioginiai liestų bei nagrinėtų laimingo gyvenimo idėją. Tačiau, įsigilinę į liaudies kūrybą, pastebėsime, kad kai kurie pasakymai bei veiksmai nusako tai, ką mūsų protėviai laikė šventa, dora ir teisinga. Liaudies kūryboje atsispindi ir žmogaus laimingo gyvenimo vizija. Kad geriau suprasime, ką liaudis laikė laimingu gyvenimu, tenka žvilgtelėti į lietuvių liaudies galvą. Mūsų protėviai buvo tvirtai įsitikinę, kad vertingas ir laimingas gyvenimas yra toks, kuris turi, kaip sakytų, antlaikinę vertę. Lietuvių sielai buvo artima darbas ir grožis. Darbo įrankis būdavo pa-

puoštas įvairiais išpaušumais, o gyvenamo namo langinės įvairiomis figūromis. "Kai įrankis gražus ir dirbti mieliau", teigė mūsų proseneliai. Visa tai rodo, kad lietuvių siela ilgėdavosi grožio ir jis jo sielai buvo artimas ir reikalingas. Lietuvių liaudies sieloje atsispindi gėris, teisingumas ir dorovė, -- tai liudija mūsų pasakos.

Nors ir nelaimė užklupdavo lietuvi, jis lengvai galėdavo pasiguosti, nes abejotina, ar yra kita tauta, kuri būtų taip pasidavusi fatalizmui, kaip mūsų liaudis. Ji buvo linkusi tikėti į absoliutų lėmimą, ir šiuo atžvilgiu jokia nelaimė nėra per baisi. J. Tumas-Vaižgantas kartą rašė: "Ieškojau laimės kitiems, radau ją sau pačiam". Ši mintis nurodo vieną iš lietuvių liaudies laimingo gyvenimo aspektų, kaip pavyzdžiui, pasakoje "Gailėstingas sūnus", kur geras norais gelbėdamas tėvą nuo pražūties, sūnus įgijo tai, ko gyvenime ieškojo. "Artojas ir verpėja" nusako, kad liaudis buvo laiminga, kai jai sekėdavosi darbe. Pasakoje "Kapšiuokas" yra moralizuojama, kad gėdumas nėra pagirtina savybė, ir tokiame žmogui visados liūdnai baigiasi. Taip pat su skūpuoliais ("Jonas Nelaimingasis"): jų yda prieš juos pačius kovoja, atnešdama liūdnus rezultatus. Šios pasakos tikslas yra pailiustruoti, kad pasidalintina žemiškom gėrybėm su tais, kurie jų neturi. Gal patį gražiausia ir daugiausia pamokanti pasaka yra "Dykaunuio sūnelis". Mūsų protėviai gerbė darbą ir žinojo, kad tik darbas vaisiai padarys žmogų turtingu ir laimingu. Liaudies epe vaizduojamas žmonių gyvenimas rišasi su eile atgamtinųjų būtybių, prieš kurias reikėdavo kovoti ar joms melstis, pataikauti, kad susilauktum laimės, kad būtų nenuskriaustas. Perkūnas gina žmones nuo piktybių dvasių. Mėnulis -- nustatęs žmogaus būdą, grožį. Laumės, aitvarai, gabija, Laima ir eilė kitų. Lietuvių dievai, dievaichiai kruvinų aukų nelaukdavo, nepripažino žiaurų, o daugiau iš žmogaus tikėjosi asmeninio gerumo. Nemėgo melagių ir vagių, bet už sąžiningumą žmogų apdovanodavo, leisdavo laimingai jam gyventi.

Liaudies lyrikoje taip pat atsispindi tai, ką lietuvis laikydavo laimingu gyvenimu:

Bajorėlio,
Bajorėlio baltos rankos
Juoda duona.

Bajorėlio,
Bajorėlio plunksna rankoj,
Ne dalgelis.

Bajorėlio,
Bajorėlio nendrė rankoj,
Ne žagrelė.

(J. Balys, Liet. tautosk. skait. 104 psl.)

-- Negerbė protėviai dykaduonių ir giliai tikėjo, kad tik dar-

bas neša žmogui laimę. Ir žmogaus tikėjimas atgamtinėm būtybėm tiek epe, tiek lyrikoje atsispindi laimingo gyvenimo viziją:

Ne Dievo duota,
Laimužės lemta,
Kad tam kiemely bernelis augo.

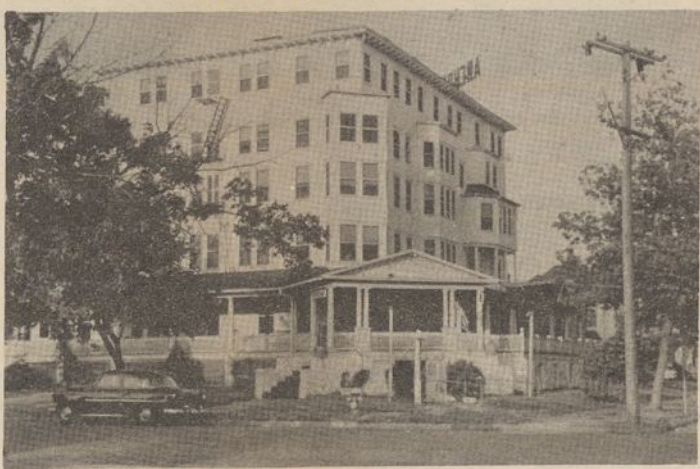
Tai Dievo duota,
Laimužės lemta,
Kad per laukelį bernužėlis augo.

Ir:

Neverki, mergele,
Raminki širdelę,
Rasi būsi laimos skirta,
Būsi mano miela.

(Cit. iš atminties)

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
Prospect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiąjame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTOVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. ANTIQUE. Four Roses 86 proof Str. Burb. Whiskey 5th \$3.98
2. BARNETT Prancūziškas konjakas 5th \$4.98
3. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška 5th \$3.98
4. Import. 6 metų CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98

5. NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
6. METAXA. Graikų brandy, 90 proof 5th \$5.75
7. VAT 69 SCOTCH Whiskey 5th \$4.98
8. BORDEAUX French vine 5th \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

SATISFACTION

for you
in a

MORTGAGE loan at ST. CLAIR SAVINGS

813 EAST 185TH STREET
6235 ST. CLAIR AVENUE
25000 EUCLID AVENUE
26000 LAKE SHORE BLVD.

KAI RUSAI ATEINA

(ISTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

ROBERT RAID

(11)

-- Žinoma, per tokią daugumą gali pasitaikyti ir klaidų...

-- Šešta -- kalbėjote apie kapitalistus. Šiandien sutikau Besproswanny ir Epstein. Net ir draugas Hoffas dar tebėra! Nuo kada laikomi kapitalistais vien tik tai estai?

Roogo veidas tiesiog pamėlynuoja. Jis nerėkia, jis iš tiesų kriokia:

-- Po velnių! Lauk tuoj pat! Džiauk po velnių, Raidai!

Aš užtrenkiu duris. Kaip sužeistas žvėris Roogas mėtos kabinete: nuo durų ligi lango ir atgal.

Sudedu bylas į stalčius ir užrakinu. Roogas prisėda priešais mane:

-- Visi jau išėję, Raidai?

-- Taip, drauge Roogai.

-- Ir tu rengiesi į namus.

-- Taip -- įėjau Tamsta nieko prieš.

Roogas tyli ir žiūri pro langą.

-- Tavo tėvas buvo karininkas, Raidai, ką?

-- Taip.

-- Kur jis -- Vaerska vietovėje?

-- Kur gi kitur -- kodėl klausai?

Roogas tyli. Jam kažkaip tuščia galvoje. Tada jis atsistoja:

-- Tik šiaip sau paklausiau, Raidai. Grįžęs gerai išmiegok. Pasakyk savo motinai... -- tu dar tebeturi savo motiną?

-- Taip.

-- Pasakyk savo motinai, kad akcija baigta. Šią naktį išvyksta traukiniai. O tu pats -- stenkis gerai išmiegoti. Labanakt, Raidai!

Sutemp. Palengva keliuosi laiptais aukštyn. Aikštelėje pastebiu vieną šešėlį, lygiai tą patį, kurį mačiau gatvėje. Priešais mane visas Tallinnas kaip išmiręs. Tik nuo uosto pusės mane pasiekia duslus užsesys.

Prisiplojęs prie sienos žmogus sujuda -- aš atpažįstu Sulo. Prieinu prie jo. Jo veidas išblyškęs, klaidios akys ir kažkokios nesveikos šypsnyš žymu jo lūpose.

-- Ką tu čia veiki, Robertai? Ar jau atsisveikini su gimtuoju miestu? Siunti atsisveikinimus numylėtai jūrai? -- Jis atsigręžia į jūrą. -- Jūra begalinė, Robertai. Plati, mėlyna ir laisva! Ko gi tu ieškai, drauguži?

-- Ieškau traukinių, drauguži! Ieškau traukinių su mirštančiais estais, ieškau ramybės ir ieškau atsakymo. Galbūt tu -- gal tik tu, Sulo, galėtum man atsakyti?

Sulo tyli, rankomis bandydamas įsitvirtinti į sieną.

-- Sulo! Tą vakarą, kada mes, visi klasės draugai, buvome susirinkę, tu pasirinkai savo kelią ir nuo mūsų atsiskyrėi. Tada tu tvirtinai: "Šviesa ateina iš rytų. Žemė sukasi į rytus. Saulė teka iš rytų. Visa žemė sukasi į rytus!" Šiandien norėčiau tau tik viena priminti -- traukiniai su dešimtimis tūkstančių tremtinių irgi rieda į rytus! Kaip tau patinka tas, Sulo? Ar čia pasireiškia tavo laisvės principas? Ar tikrai šito tu siekai?

Jis nuleidžia akis.

-- Ne, Robertai, to aš visai nenorėjau!

-- Tikrai? Tai kas gi to nori, Sulo, kas?

Jis tyli.

-- Sulo! Klausyk. Sukaupęs jėgas, aš tau atsakysiu -- rusai siekia išnaikinti mūsų tautą! Jie veržiasi prie jūros, prie pakraščio, bet kadangi mes stovime jiems skersai kelio -- jie trypia mus! Man tas per daug aišku! Tai yra imperialistinės galios politika. Didžioji rusiškoji imperija turi plėstis! Vardan to mažosios tautos turi išnykti! Bet sakyk, kodėl tokie estai visai paprastai neišduoda? Kurie galams reikia dar juos kankinti, kol jie patys nusibaigs? Kam juos reikia dar troškuliui marinti, kam, Sulo?

Jaunimo dainos nepasizymi "buržiskumu" ar šiurkštumu, bet atvirkščiai, kilnumui ir švelnumui. Jaunas bernelis yra laimingas, žirgelio jodinėdamas, o mergelė -- rūtų darželį ravedama...

Mūsų liaudies laimingo gyvenimo vizijoje glūdi gėris ir grožis, taikingumas ir švelnumas, darbas ir sąžiningumas.

Romanas Stakauskas

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ!

* JULIUS ŠMULKŠTYS, dės-tas politinius mokslus Indianos universitete, duos pranešimą tema "Demokratai, respublikonai ir Lietuva" laike Santaros-Šviesos suvažiavimo, Tabor Farmoje.

ALL NATIONS

Fair

SEPTEMBER 13 - 14 HOTEL STATLER-HILTON
SPONSORED BY THE NATIONALITIES SERVICE CENTER

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

*RENGIASI KONCERTUI, ALT S-gos Clevelando skyrus valdyba savo posėdyje aptarė visas smulkmenas ryšy su rengiamu viešnios iš Australijos, sol. G. Vasiliausienės koncertu šv. Jurgio parapijos salėje, šeštadienį, rugsėjo 28 d. Bilietų kainos bus visiems prieinamos. Neužilgo bus pradėti platinti.

*BRONIUS IR REGINA SNARKIAI išvyko atostogų į Michigan ežero pakraštį Chicagos apylinkėse. Grįždami, paliks savo sūnų Illinois valstijoje kolegijoje mokslui tęsti.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 7 D. LB Clevelando 1-os Apyl. dešimtmečio paminėjimas šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 8 D. 1863 m. sukilimo minėjimas. Rengia ALT

RUGSĖJO 14 D. Vaidilos teatro dešimtmečio sukaktis proga balius šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 28 D. šv. Jurgio parapijos salėje, koncertas - rečitalis Genovaitės Vasiliausienės, iš Australijos. Rengia ALTS 12 skyrius. Pradžią 7:30 val. vak.

SPALIO 5-13 D. dalininko A. Galdiko paroda Čiurlionio ansamblio namuose.

SPALIO 6 D. Lit. Vysk. M. Valančiaus mokyklai paremti pietūs šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 12 D. Neringos skaučių tunto tėvų komiteto rengiamas balius ir madų paroda šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 12 D. Naujosios parapijos salėje antrasis kultūrinės tautos koncertas, tos salės pianinui įgyti. Globoja Vyčių kuopa.

SPALIO 19 D. Lithuanian Village Bendrovė rengia balių.

LAPKRIČIO 9 D. Vaidilos teatro premjera M. Venciausko "Užburtoji dėdėlė" šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 17 D. Vaidilos teatro spektaklis "Užburtoji Dėdėlė" vaikams ir jaunimui, Lietuvių salėje.

LAPKRIČIO 23 D. Kariuomenės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje. Ruošia LVS Ramovė.

LPKRIČIO 30 D. LST Korpi Neo-Lithuania metinė šventė balius.

GRUODŽIO 29 D. Lit. Vysk. M. Valančiaus mokyklos kalėdinė eglutė.

*NAUJAI IŠRINKTOJI LITHUANIAN VILLAGE B-VĖS DIREKTORIŲ TARYBA šiomis dienomis turėjo posėdį, kurio metu aptarė eilę svarbių su b-vės plėtimosi galimybėmis susietų reikalų. Ta pačia proga buvo pasiskirstyta pareigomis sekančiais:

Z. Dučmanas -- prezidentas, J. Virbalis -- viceprezidentas, Ed. Karnėnas -- viceprezid. ir namų valdytojas, Ig. Gatautis -- sekretorius, Pr. Stempušis -- sekretorius akcijų reikalams, J. Apanavičius -- finansų sekretorius, St. Halaburda, Pov. Šukys ir St. Mačys -- kontrolės komisija, E. Samas, P. Vyšniauskas ir Pr. Razgaitis -- nariai.

*TAUTYBIŲ ŠVENTĖ CLEVELANDE, Statler viešbučio patalpose, prasidės rugsėjo 13 d., penktadienį, 10 val. ryto ir tęsis iki 10 val. vak. Tą dieną tautybės pasirodys parodoje liaudies meno išdirbiniais, taip pat ir dainos, šokių ir talentų programoje. ŠEŠTADIENI, rugsėjo 14 d. ta pati paroda ir muzikinė programa iki 5 val. p.p.

Tos dienos vakare, 8:30 val. bus pagerbti naujieji piliečiai. Pagerbimo akte dalyvaus Clevelando miesto burmistras Ralph S. Locher. Po pagerbimo akto -- balius.

*ALGIS TALLAT-KELPŠA vyks atostogų į Kanadą, kelionę atliks iki Quebec'o. Iš ten vyks į Cape Cod.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą

REIKALINGA MOTERIS — PARDAVEJA.

pirmą mėnesį tik penktadieniais ir šeštadieniais, kad paruošus pastoviam darbui. Darbas — maisto krautuvėje. Pageidaujama kalbančios lietuviškai.

De Nunzio

1975 W. 25 St.
Tel. PR 1-4479

IŠNOMUOJAMI KAMBARIAI --

1 atskiras miegamasis ir 1 miegamasis su salonėliu. Geras susisiekimas. Tel. 371-1876.

PARDUODAMAS NAMAS

E. 185 gt. prie Lake Shore Blvd. Parduoda savininkas. 5 kamb., 1 1/2 garažo, naujas pečiū, naujai dažytas, nedidelė mokesčiai. \$14,900. Tel. KE 1-8523.

IŠNUOMOJAMI

GYDYTOJUI IR DANTISTUI KABINETAI

virš Superior Savings and Loan patalpų, East 68 ir Superior gt. kampas.

Teirautis telefonu: HE 1-2497.

EAST CLEVELAND—13515 EUCLID AT SUPERIOR

SAVINGS EARN

4 1/2 %

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30 P.M.

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE—6712 SUPERIOR AT E. 68TH

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

SPORTO DIENOS

PLB SEIMAS IR SPORTO KLAUSIMAI

Kiekviena didesnė lietuviška kolonija šiame kontinente turi jaunimo organizaciją. Tai džiūsim reikiškos, nes mūsų priaugančioji karta, įsijungdama į tautinę ir kultūrinę veiklą, rodo, kad jos tikslas nėra vien tik "tvistai", "bitnikai" ar prabangus gyvenimas, bet tai pat rūpesčiai pavergtos Tėvynės vadavimo darbe, Lietuvos vardo garsinimas. Aišku, šio viso darbo planavimui, lietuviškos akcijos pravedimui, reikalingi vadovai. Vienur jie pasireiškia stipriau, kitur gal kiek silpniau, tačiau sudėjus bendrą darbą į vieną lietuvišką vežimą reikėtų pripažinti, kad raitai sukasi pirmyn, jaunimo veikla ne silpnėja, bet eina pirmyn. Užtenka tik prisiminti neseniai įvykusią tautinių šokių šventę Chicagoje ir tas šauniai žygiuojančias lietuviško jaunimo gretas, tolietuviško jaunimo, suvažiuosio spontaniškai ir laisvu noru nuo Los Angeles iki New Yorko, nuo Montrealio iki Omahos -- ir drąsiai galime sušukti -- štai kur jaunoji Lietuva, štai kur mūsų ateitis! O kur dar kiti įvairūs suvažiavimai, skautų ar ideologinių organizacijų stovyklos, kur sportininkai ir jų įvairios varžybos ir žaidynės? Taip. Jaunimas nėsnaudžia, užimdamas iš laisvės kovos apkasų pasitraukusių vietų gal net su naujais, moderniškesniais ginklais, eidamas prie mūsų galutinio laimėjimo. Tad ir reikia džiaugtis, kad antrajam PLB-nės seime Toronte, lietuviško jaunimo klausimas bus iškeltas ne at hoc, bet arti sporto stovinio asmens inž. V. Adamkavičiaus, pakviesto su paskaita mūsų jaunimo reikalais.

Be abejo, tremties jaunimo klausimas -- tai tema labai plati ir sudėtinga. Jos negalima išspręsti viename referate, kelių valandų diskusijose, nes atžalyno kelias labai šakotas, pats klausimas labai jautrus. Tačiau metmenys gali būti padaryti. Ir į jų tarpą turi įeiti tremties lietuviškas sportas.

Kelėtą kartą šiuo reikalu Dirva pasisakė ir vedamuose straipsniuose ir sporto sk. Ir mintis ir tikslas visuomet buvo tas pats: daugiau dėmesio fiziniui auklėjimui, daugiau dėmesio sportuojančiam jaunimui ir jo organizacijoms, kadangi tai yra didelė priemonė, didelis magnetas, sutraukti ir įtraukti jaunimą prie lietuviško darbo. Ir nenorėčiau tikėti, kad prelegentas sporto reikalus išmestų, juos ignoruotų ar bendrai nekeltų viešumon pirmą kartą dideliu lietuvių suvažiavime (mano pabrūkta -- K.B.), PLB-nės Seime arba palikdamas juos tik rezoliucijų formoje. Jis turi būti išspręstas šalia visų kitų politinių ar kultūrinių mūsų gyvenimo reikalų. Tad ir linkime iš širdies prelegentui ir Seimo atstovams neužmiršti lietuviško sporto, suteikiant jam mūsų gyvenime geresnes darbo sąlygas, didesnę susidomėjimą.

K. Baronas

LAUKO TENISO PIRMENYBĖS CLEVELANDE

Rugpiūčio 10-11 d. Clevelande įvyko Vidurinių Vakarų Sporto Apygardos 1963 m. Lauko Teniso pirmenybės, kurias, apygardos k-to pavedimu, pravedė Clevelando LSK Žaibas.

Pirmenybės buvo vykdomos vyrų vieneto ir dvejetainių varžybose. Vyrų vienete dalyvavo 12 žaidėjų, iš kurių 8 clevelandiečiai ir po 2 iš Detroito Kovo ir Chicagos Aro. Vyrų vieneto varžybos buvo prarastos "2 minusų" sistema.

Pagal burtus, pirmame rate Urbaitis (Žaibas) įveikė Barauską (Kovas) 9:11, 6:1; 6:4; Žumbakis (Aras) nugalėjo A. Garlauską (Ž) 6:1; 6:1; J. Kašuba (Ž) -- Liškauską (Kovas) 7:5; 6:3; Plechavičius (Ž) -- Kazlauską (Aras) 6:4; 6:3. Kitoje lentelės pusėje, J. Šenbergas (Ž) parklūpė R. Kašubą (Ž) 6:3; 6:2; J. Smetona ir S. Abraitis (abu Žaibas) pagal burtus be žaidimo pakliuvo į antrą ratą.

Antrame rate, laimėtojų pusėje Žumbakis (Aras) be žaidimo laimėjo prieš nepasirodžiusį Urbaitį (Ž); J. Kašuba (Ž) įveikė Plechavičių (Ž) 6:4; 5:7; 6:3. Kitoje pusėje J. Šenbergas be žaidimo pagal burtų laimę pasistūmė į 3 ratą, ir Abraitis (Ž) įveikė J. Smetoną (Ž) 6:3; 6:3.

Laimėtojų rate J. Kašuba (Ž) laimėjo be žaidimo prieš nepasirodžiusį Urbaitį (Ž); J. Kašuba (Ž) įveikė Plechavičių (Ž) 6:4; 5:7; 6:3. Kitoje pusėje J. Šenbergas be žaidimo pagal burtų laimę pasistūmė į 3 ratą, ir Abraitis (Ž) įveikė J. Smetoną (Ž) 6:3; 6:3.

Laimėtojų rate J. Kašuba (Ž) laimėjo be žaidimo prieš nepasirodžiusį Urbaitį (Ž); J. Kašuba (Ž) įveikė Plechavičių (Ž) 6:4; 5:7; 6:3. Kitoje pusėje J. Šenbergas be žaidimo pagal burtų laimę pasistūmė į 3 ratą, ir Abraitis (Ž) įveikė J. Smetoną (Ž) 6:3; 6:3.

Žaidimo prieš nepasirodžiusį Žumbakį (Aras). Tolimesniame žaidime J. Smetona eliminavo S. Abraitį 6:3; 6:3 ir sekančios rungtynės nugalėjo J. Kašubą 6:4; 6:3, įpiršdamas pastarajam 3 vieta, o pats pasiekdamas baigmę. Dėl nemažo rungtynių skaičiaus bei žaidėjų nuovargio, atsižvelgiant, kad abufinalistai buvo iš Clevelando, baigminės rungtynės buvo atidėtos į rugpiūčio 18 d.

Baigmėje J. Šenbergas įrodė savo pranašumą šiame turnyre ir nugalėjo J. Smetoną 6:4; 6:1, tuo būdu pirmą kartą Clevelando Žaibui laimėdamas apygardos meistro titulą.

Vyrų dvejetuose dalyvavo 5 poros. Pagal burtų tvarką, pirmose rungtynėse J. Kašuba -- S. Abraitis (abu Žaibas) įveikė Liškauską -- Barauską (Kovas) 6:3; 6:3. Kitoje pusėje J. Smetona -- J. Šenbergas (abu Žaibas) nugalėjo A. Šenbergą -- R. Kašubą (abu Žaibas) 7:5; 6:2 ir po to pagal burtus į tolimesnį ratą pakliuvusius A. Garlauską -- Urbaitį (abu Ž) 6:0; 6:1. Baigmėje J. Smetona -- J. Šenbergas nugalėjo J. Kašubą -- S. Abraitį 6:2; 6:3.

Varžybas tvarkingai pravedė LSK Žaibo lauko teniso sekcijos vadovas J. Šenbergas.

(ab)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIŠ,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę PAULINĄ MOZURAITIS-BENNETT HI 2-4450 642 Meadow Lane Dr. CLEVELAND 24

Užsisakykite knygas Dirvoje

Dirvos administracija mielai patarnauja tiems mūsų tautiečiams, kuriems knygą neparanku įsigyti dėl gyvenamos vietos ar kitų aplinkybių, tačiau, kurie myli lietuvišką žodį, kūrybą, ir kurie mielai norėtų ne tik papuošti lietuviškomis knygomis savo knygų lentynas, bet ir tąja ar kita knyga norėtų susipažinti ar ją panaudoti kaip dovaną.

Čia patiekiami dalį knygų sąrašo. Stengsimės jį papildyti. Prašome jį išsikirti ir pasaugoti ateičiai, nes ne visą laiką galėsime jį įtalpinti Dirvoje.

Pasirinkę knygą, atsiųskite čekį atitinkamai sumai ir už poros dienų knyga ateis pas jus paštu.

LITUANISTIKA, MEMUARAI, ALBUMAI:

Prof. V. Biržiška, ALEKSANDRYNAS I ir II tomai \$7.50. DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS \$12.00. M. Krupavičius, LIETUVIŠKOJI ISEIVIJA \$2.00. Dr. A. Šapoka, LITHUANIA THROUGH

THE AGES \$3.50. Vl. Vijeikis, LIETUVA — MANO TĖVŲ ŽEMĖ \$7.00. L. Valiukas, LITHUANIA LAND OF HEROES \$4.75. V. Sruogienė, LIETUVOS KULTŪROS ISTORIJS

BRUOŽAI \$2.00. L. Dambriūnas, LIETUVIŲ KALBOS SINTAKSĖ \$2.50. V. Kavolis, LIETUVIŠKASIS LIBERALIZMAS \$3.00. M. Biržiška, LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS \$3.00. R. Skipitis, NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

STATANT \$5.00. V. NAGIUS-NAGEVICIUS \$6.00. J. Petraitis, KAIP JIE MUS SUSAUDE \$1.80. Dr. Jonas Balys, LIETUVIŲ TAUTOS LOBYNAS \$3.00. Jonas K. Karys, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS

PINIGAI \$5.00. Bronys Raila, TAMSIAUSIA PRIEŠ AUŠRĄ \$5.00. Bronys Raila, IS PASKENDUSIO PASAULIO \$5.00. J. Bachunas, VANAGAITIS \$2.00. Dr. J. Prunskis, VYRAI KLYSTKELIUOSE \$3.00. J. Andriūnas ir P. Svyrius, LIETUVA TIRONŲ

PANČIUOSE \$1.50. P. Andriūso ir Vl. Radzevičiaus, BLEZDINGELES PRIE TORRENTO \$2.00. AUSTRALIJOS LIETUVIŲ METRASTIS \$10.00.

ROMANAI, NOVELĖS, POEZIJA:

R. Spalis, ANT RIBOS \$4.00. R. Spalis, ANGELAI IR NUODEMĖS, novelės — kietais viršeliais \$2.00, minkštais — \$1.50. F. Neveravičius, BLASKOMOS LIEPSNOS, 2 tomai po \$2.00.

V. Ramonas, DAILININKAS RAUBA, novelės \$3.50. V. Ramonas, CROSSES (angliškai) \$4.00. V. Ramonas, MIGLOTAS RYTAS \$2.00. St. Santvaras, Aukos TAURĖ, poezija \$2.50. A. Škema, BALTA DROBULĖ \$1.50. Alė Rūta, BROLIAI \$1.50. Alė Rūta, — MOTINOS RANKOS \$4.00. Alė Rūta, PRIESAİKA \$3.25. Alė Rūta, ŽVAIGŽDĖ VIRSUM GIROS \$4.00. Alė Rūta, I SAULĖTEKĮ \$1.50. Pulgis Andriūsis, DAINA IS KITO GALO \$2.00. J. Švaistas, JO SUZEDĖTINĖ \$4.00. J. Švaistas, PETRAS SIRVOKAS \$2.75. J. Švaistas, ELDORADO \$1.80.

Jurgis Gliuda, HOUSE UPON THE SAND (angliškai) \$3.95. Jurgis Gliuda, IKARO SONATA \$2.00. Jurgis Gliuda, NAMAI ANT SMĖLIO \$2.00. V. Volertas, UPĖ TEKA VINGIAIS \$3.50. Jonas Grinius, GULBĖS GIESMĖ (drama) \$3.00. LITHUANIAN QURTET \$4.95. LITHUANIAN FOLK TALES \$4.50. SELECTED LITHUANIAN STORIES \$5.00. V. Kavaliūnas, KALNŲ GIESMĖ \$2.50.

Alg. Mackus, NEORNAMENTUOTOS KALBOS GENERACIJA IR AUGINTINIAI, poezija \$3.00. Alg. Mackus, JO YRA ŽEMĖ, poezija \$2.75. Maironis, JAUNOJI LIETUVA — kietais viršeliais \$2.00, minkštais — \$1.50. M. Vaitkus, MISTINIAME SODE \$3.00. A. Giedrius, PASAKĖČIOS \$2.00.

A. Nasvytis, LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW \$3.95. St. Būdavas, LORETA \$1.80. I. Simonaitytė, AUKSTŲJŲ ŠIMONIŲ LIKIMAS \$3.50. A. Baranauskas, KALVOS IR LANKOS \$2.00. Jurgis Jankus, PO RAGANOS KIRVIU \$1.50. Jurgis Jankus, PIRMASIS RŪPESTIS \$2.00. J. Grušas, PABUČIAVIMAS \$1.50. J. Kralikauskas, TITNAGO UGNIS \$2.50. St. Būdavas, VARPĄI SKAMBA \$2.50. P. Abelkis, ATLAIDŲ PAVĖSY \$3.50. Vincas Krėvė, RASTAI \$5.50. V. Kudirka, MEMOIRS OF LITHUANIAN BRIDGE \$2.00.

VAIKŲ LITERATŪRA

Vytė Nemunėlis, MESKIUKAS RUDNOSIUKAS \$2.00. A. Gustaitis, KOVA SU GAIDŽIU \$2.00. A. Gustaitis, UŽPUOLA BITĖS \$2.00. V. Vijeikis, KAS GRAŽIAU (piešiniai spalvinimui) \$0.50. N. Butkienė, VELIKŲ PASAKOS \$1.00.

ĮVAIRIOS

A. Gustaitis, LIETUVA — EUROPOS NUGALĖTOJA \$2.50. KIŠENINIS LIETUVIŠKAS-ANGLIŠKAS ŽODYNAS \$2.95. V. Peteraitis, LIETUVIŲ-ANGLŲ KALBOS ŽODYNAS \$7.00. J. Daužvardienė, POPULAR LITHUANIAN RECIPES \$2.00. VALGIŲ GAMINIMAS \$7.50.

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

DIRVA, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio, 44103.

DIRVA

Nr. 98

1963 m. rugpiūčio 26 d.

KAS IR KUR?

* DIRVOS SKAITYTOJAMS IR BENDRADARBIAMS PRANEŠAME, kad ryšium su Darbo Dienos švente Dirva nepasirodys rugsėjo 2 d. (pirmadienį) ir rugsėjo 4 d. (trečiadienį). Sekantis po šventės Dirvos numeris bus išleistas rugsėjo 6 d.

* ANTANAS SENIKAS, ALT S-gos vicepirmininkas ir BALF Centro Valdybos išdininkas rugpiūčio 20 d. netoli savo namų Great Neck, N.Y., stovint prie raudonos šviesos, kito automobilio buvo įtrenktas ir sužeistas. Gydomas dr. V. Paprocko priežiūroje.

* LIETUVIŲ FONDO TARYBA patvirtino naują Fondo valdybą: Teodoras Blinstrubas -- pirmininkas, agr. Antanas Šantaras -- vicepirmininkas, Jonas Vaičiūnas -- sekretorius, dr. Vladas Šimaitis -- išdininkas ir Stasys Rauckinas -- finansų sekretorius. Naujoji valdyba darbą jau pradėjo.

* VYTAUTAS PAULIONIS, Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos Šimtmečiui Minėti komiteto narys ir ruošiamos monografijos reikalų vedėjas, išvyko dviem savaitėm atostogų.

* KONSTANCIJA GAŠKIENĖ, Akrono lietuvių veikėja ir aktyvi SLA narė, prašo viešai padėkoti krikšto motinai M. Egges už gražią dovaną gimtadienio proga. P. P.M. Egges padovanojo metinę Dirvos prenumeratą. K. Gaškienė rašo esanti labai patenkinta tąja dovana, nes jai visad buvęs mielas ir artimas šis laikraštis.

* VIKTORIJAI JABLONSKIE-NEIDirvoj yralaiškas iš The Cleveland Trust Co. Prašome atsiimti arba pranešti adresą tel. HE-1-6344 darbo valandomis.

* SANTAROS - ŠVIESOS SUVAŽIAVIME norintieji dalyvauti, bet neturį kaip į jį nuvykti prašomi kreiptis Chicagoje nevēliau rugsėjo mėn. 5 dienos į Julij Lin-taką, 6927 So. Oakley, telefonas: 434-6325, kuris tvarko transportacijos reikalus.

Visi suvažiavimo dalyviai turi registruotis, o ne nariai gauti ir asmeninius kvietimus, suvažiavimo rengimo komisijoje c/o Mr. V. Adamkavičius, Tabor Farm, Sodus, Mich.

Alfonsas Nevardauskas

PAJŪRIAIS, PAMARIAIS. Alfonsas Nevardauskas. Išleista autoriaus lėšomis, kietais viršeliais. Aplanko nuotrauka V. Augustino. Piešiniai ir užsklandos bei leidinio meninis planavimas Zinos Morkūnienės. 317 psl. Kaina nepažymėta.

Knygą galima užsisakyti pas autorių A. Nevardauską, 5601 So. Elizabeth St., Chicago 36, Ill., arba pas Meilutę Eringienę, 6523 So. Claremont St., Chicago, Ill., bei pas knygy platintojus.

* BIRUTĖ DRUNGINĖ IR DR. VYTAUTAS REKLYS, rygiškiėčių susirinkimui pritarus, sutiko papildomai įeiti į Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos Šimtmečiui Minėti komitetą, monografijai medžiagos ir prenumeratoriams telkti reikalui.

Prof. Ig. Končius rugpiūčio 18 d. 9 val. vak. uždegė jubiliejinėje skautų stovykloje pirmąjį laužą. E. Meilaus nuotrauka

KORP. NEO-LITHUANIA VASAROS STOVYKLA

įvyksta nuo rugpiūčio 24 iki rugsėjo 2 d.

Linkų vasarvietėje Christiana Lodge

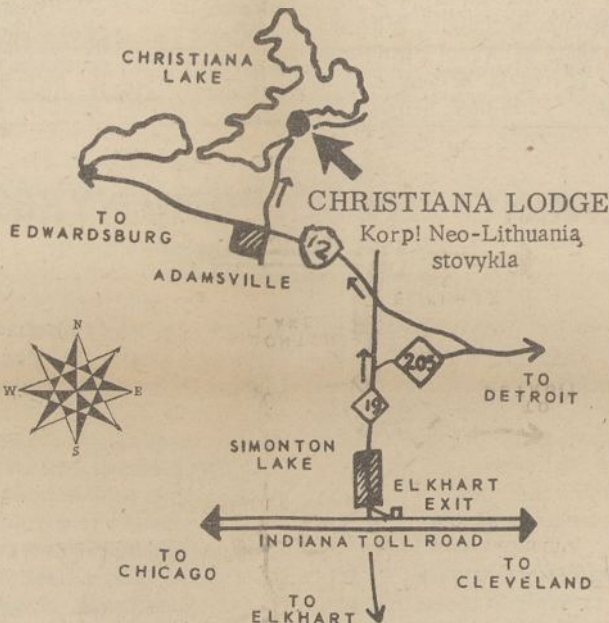
EDWARDSBURG, Michigan.

Ten pat rugpiūčio 31 ir rugsėjo 1 d. d. įvyks

KORPORACIJOS SUVAŽIAVIMAS

Visi neolitanai ir filijos maloniai kviečiami dalyvauti stovykloje ir suvažiavime.

Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba

Los Angeles Lietuvių Tautiniuose Namuose rugpiūčio 17 d. įvyko aktyvių ALT S-gos narių Gražinos ir Juozo Raibių pagerbimas jų vedybinio gyvenimo dešimtmečio proga. Sukaktuvininkai yra Tautinių Namų rėmėjai, Dramos Sambūrio nariai, aktyviai besireiškia visuomeniniame gyvenime. Nuotraukoje konsulas dr. J. Bielskis sveikina šalia sėdinčius sukaktuvininkus. L. Kančausko nuotrauka

Jų mylimai Motinai ir Uošvei mirus, prieteliams

ALEKSANDRAI ir RŪTAI BLAŽEVIČIAMS ir AVIŽONIŲ ŠEIMAI

nuoširdžią užuojautą reiškia

Stepas ir Aldona Mackevičiai
Antanas ir Danutė Senikai

* RITA MERKELYTĖ, Korp! Neo-Lithuania filsterė, gimusi Lietuvoj 1942 m., pradžios mokyklą lankė Anglijoje ir Toronte. Toliau mokėsi Loreta aukštesniojo mokykloje. Studijavo anglų kalbą ir literatūrą Illinois universitete ir šiemet sėkmingai baigė B.A. laipsniu. Rita visą laiką aktyviai reiškėsi lietuviškoj veikloj. Pastaruoju metu Chicagoj Donelaičio lituanistinėj mokykloj mokė tautinius šokius. Šį rudenį Rita Merkelytė Toronto universitete gilina studijas ir ruošiasi įsigyti Master laipsnį.

* REŽISIERIUS JURGIS BLEKAITIS atvyksta iš Washingtono skaityti teatrine tema paskaitą Santaros-Šviesos Federacijos suvažiavime Tabor Farmoje, Sodus, Mich.

* DR. HENRIKAS NAGYS, Kanados Lietuvių Bendrumenės Kultūros Fondo pirmininkas ir Santaros Garbės Filisteris, skaitys literatūrinę paskaitą Santaros-Šviesos suvažiavime.

* LIETUVIŲ GYDYTOJŲ KORPORACIJA FRANTERNITAS LITHUANICA Amerikos Lietuvių

Gydytojų suvažiavimo metu ruošia pobūvį rugsėjo 1 dieną South Shore Country Club Chicagoje. Korporacijų Fraternitas Lithuanica, Patria ir Plieno korporantai ir jų svečiai prašomi dalyvauti. Pranešti Dr. S. Budriui, 9236 So. Longwood Drive, Chicago 20, Ill. Tel. HI 5-3225.

DETROIT

SLA, AUŠROS, VAJAUS PIKNIKAS

Sekmadienį, rugsėjo 1 d. ruošama nuotaikinga gegužinė gražiam Green Lawn Grove ažuolyne, 16446 Middel Belt Rd.

SLA, 352 kuopos nariai ir svečiai detroitiečiai atsilankę į gegužinę bus vaišinami ir linksmunami. Gegužinės rengėjai užtikrina, kad svečiai toje gegu-

žinėje nenuobodžiaus ir nekės alkio ir troškulio.

Jaunimui ir vaikučiams įėjimas nemokamas. Priedui prie vartų vaikams bus duodamas bi-lietukas, už kurį gaus ledų vel-tui.

Pradžią 1 val. p.p.
Iki pasimatymo SLA 352 kp. gegužinėje.

F. Motuzas,

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju Stamfordo ir Apylinkės Lietuvių Moterų Klubui už dovaną ir taip jaukias iš-leistuves, suruoštas manišvyks-tant į Californiją. Ačiū už neuž-mirštamai malonias valandas su Jumis.

Dalia Prekerytė

Losangeliečiai Violeta Mitkutė ir inž. Mindaugas Gedgaudas nesenai sukūrė lietuvišką šeimą. L. Kančausko nuotrauka

Dail. Telesforas Valius, nesenai praleidęs Prancūzijoje šešetą mėnesių, yra vyriausias dailės parodos tvarkytojas, rengiamos Toronte, O'Kefe Centre, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo metu. Vyt. Maželio nuotrauka

DALYVAUKIME!

PASAULIO LIETUVIŲ DIENOSE IR P.L.B. SEIME

Toronte, Kanadoje, rugpiūčio 30 - rugsėjo 1 d.d.

Literatūros vakaras ir piano recitalis, dalyv. ALĖ RŪTA, K. GRAUDIENĖ, V. ALANTAS, K. BRADŪNAS, J. JANKUS ir pianistas A. KUPREVICIUS.

Koncertas, ir akademija, dalyv. ST. BARAS, A. STEMPUŽIENĖ, V. VERIKAITIS, L. ŠUKYTĖ, smuik. IZ. VASILŪNAS ir TORONTO "VARPO" bei Hamiltono A. V. parapijos chorai.

Meno paroda. Du tūkstantiniai pobūviai. Spaudos paroda. Seimo posėdžiai.